ATEITIS

1963 VASARIO NR. 2

ŠIAME NUMERYJE:

PRAKEIKTI PINIGAI

UŽDAROS REKOLEKCIJOS

POPIERINIS TVANAS

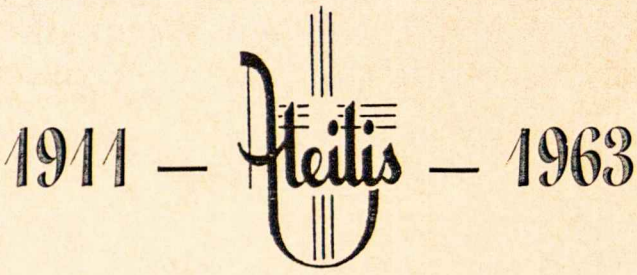

LIETUVIŲ KATALIKIŠKOJO JAUNIMO ŽURNALAS
LITHUANIAN R-CATHOLIC YOUTH MAGAZINE

1963 VASARIS - FEBRUARY Nr. 2

TURINYS

Redakcijos žodis 25
Ateities Konkurso Komisijos žodis . . . 26
Prakeikti pinigai, **Teresė Pautieniūtė** . . . 27
Vieno beržo istorija, **Daiva Bajorūnaitė** . . 28
Uždaros rekolekcijos, **Ged. K. Kijauskas, S.J.** 30
Žvilgsnis į Amerikos jaunimą, **Janina Radvilaitė** 32
MAS Ideologiniai Kursai Rytuose, **Rymantė Bielkevičiūtė** 34
Bažnyčios pavasaris, **kun. K. Pugevičius** . . 35
Mintys iš kursų, **Dalia Katiliūtė** 36
Popierinis tvanas, **Aleksandras Andriušaitis** . 38
Pasaka - nepasaka, **Dalia Kolbaitė** 40
Draugovės veiklos programa, **Stasys Rudys** . 42
Žvelkime faktams į akis, **Algis Bučinskas** . . 43
Spaudos apžvalga, **Rimvydas Šliažas** . . . 44
Darbai ir žmonės 45
Vox Populi 48
Kreivos šypsenos 48
Galvok! **M. Pakalniškytė** 48
Administracijos žodis . viršelio trečiam puslapyje

Viršelis **Vytauto Maželio**
Šį numerį redagavo **R. Repšio** kolektyvas.

Vyr red : Rimantas Repšys
Pad. red.: R. Sakadolskis
Literatūra: Lilė Tumosaitė
Moksl. reik. ved.: R. Juozevičiūtė
Korespondencijos: Audronė Garbenytė

Redakcijos adresas:
"Ateitis"
6540 S. Campbell Ave.,
Chicago 29, Ill.

★

LITHUANIAN CATHOLIC YOUTH MAGAZINE

Published monthly, except July and August by the Lithuanian Catholic Youth Association.

"ATEITIS"
5725 So. Artesian Ave.
Chicago 29, Illinois

★

Prenumerata metams $5.00
pagal JAV dol. kursą.
Garbės prenumerata metams $10.00
Subscription $5.00 per year

Vyr. red.: P. Kaufmanas
Pad red.: Vacys Šaulys
Literatūra: Dalia Kolbaitė
Moksl. reik. ved.: L. Bačinskaitė
Korespondencijos: V. Bičiūnaitė

Administracija:
5725 So. Artesian Ave.
Chicago 29, Illinois

★

Second class postage paid at the Chicago Post Office

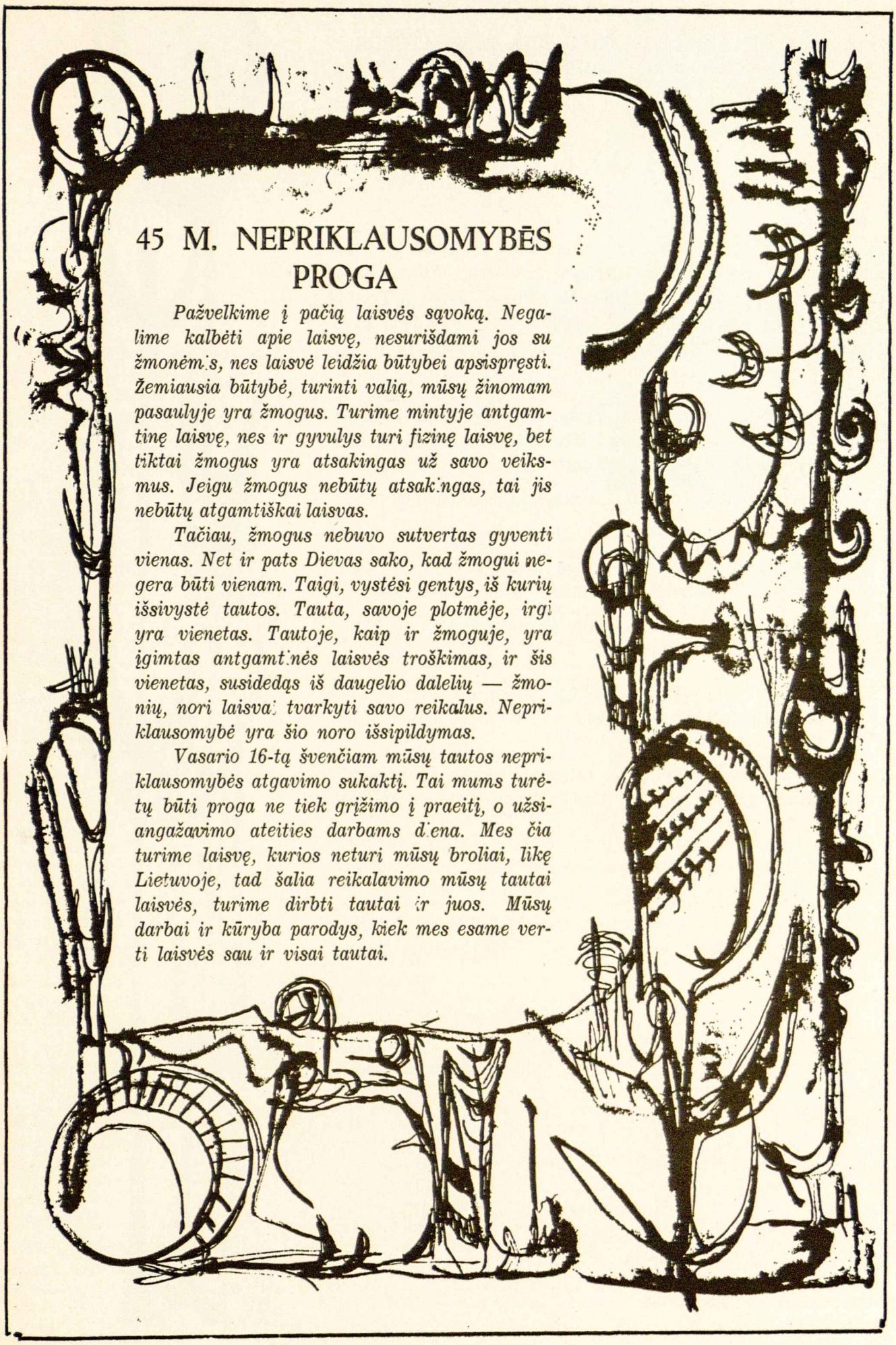

45 M. NEPRIKLAUSOMYBĖS PROGA

Pažvelkime į pačią laisvės sąvoką. Negalime kalbėti apie laisvę, nesurišdami jos su žmonėmis, nes laisvė leidžia būtybei apsispręsti. Žemiausia būtybė, turinti valią, mūsų žinomam pasaulyje yra žmogus. Turime mintyje antgamtinę laisvę, nes ir gyvulys turi fizinę laisvę, bet tiktai žmogus yra atsakingas už savo veiksmus. Jeigu žmogus nebūtų atsakingas, tai jis nebūtų atgamtiškai laisvas.

Tačiau, žmogus nebuvo sutvertas gyventi vienas. Net ir pats Dievas sako, kad žmogui negera būti vienam. Taigi, vystėsi gentys, iš kurių išsivystė tautos. Tauta, savoje plotmėje, irgi yra vienetas. Tautoje, kaip ir žmoguje, yra įgimtas antgamtinės laisvės troškimas, ir šis vienetas, susidedąs iš daugelio dalelių — žmonių, nori laisvai tvarkyti savo reikalus. Nepriklausomybė yra šio noro išsipildymas.

Vasario 16-tą švenčiam mūsų tautos nepriklausomybės atgavimo sukaktį. Tai mums turėtų būti proga ne tiek grįžimo į praeitį, o užsiangažavimo ateities darbams dėna. Mes čia turime laisvę, kurios neturi mūsų broliai, likę Lietuvoje, tad šalia reikalavimo mūsų tautai laisvės, turime dirbti tautai ir juos. Mūsų darbai ir kūryba parodys, kiek mes esame verti laisvės sau ir visai tautai.

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

"ATEITIES" ŽURNALO DALIOSIOS LITERATŪROS KONKURSO JURY KOMISIJOS POSĖDŽIO

PROTOKOLAS

"Ateities" žurnalo dailiosios literatūros konkurso jury komisija, susidedanti iš Kazio Bradūno, pirmininko, Aloyzo Barono, Česlovo Grincevičiaus, Aldonos Šimaitienės, narių, ir Enatos Skrupskelytės, sekretorės, savo posėdyje 1963 m. sausio 21 d. apsvarstė konkurso sąlygas atitinkančius kūrinius ir nutarė skirti:

1. vyresniųjų grupėje už prozą pirmą premiją — $200 Jurgiui Rainiui *(Margiui Matulioniui)* už slapyvardžiu pasirašytą novelę "Hamletas";

   antrą premiją — $100 *D. Brazytei-Bindokienei* už "Kviečius";

2. moksleivių grupėje už prozą pirmą premiją — $100 *Teresei Pautieniūtei* už vaizdelį "Prakeikti pinigai";

   antrą premiją — $75 *Romui Sakadolskiui* už apybraižą "Erdvės amžinybėje";

3. vyresniųjų grupėje už poeziją pirmą premiją — $100 Liaudai *(Daliai Kolbaitei)* už "Ateityje" išspausdintus eilėraščus;

   antrą premiją — $75 V. Klajūnei *(ses. M. Jurgitai - M. Saulaitytei)* taipgi už "Ateityje" paskelbtus eilėraščius;

4. už kritikos straipsnius pirmą premiją—$150 K. Skrupskeliui už dr. J. Girniaus knygos "Tauta ir tautinė ištikimybė" pristatymą;

   antrą premiją — $75 Laimai Kalnytei *(Lilei Tumosaitei)* už rašinį "Moters rolė V. Krėvės Šarūno asmens atsiskleidime".

Be premijuotųjų komisija nutarė, kad verti paminėti dar šie "Ateities" bendradarbiai: Leonida Paulytė už kūrinį "Rankos", Dalia Kolbaitė už apybraižą "Veidas situacijai", Daiva Bajorūnaitė už "Vieno beržo istorija" ir A. Gladkauskas už literatūrinį straipsnį "Šešėliai".

Moksleivių grupėje už poeziją premijų nepaskirta.

Pirmininkas — *K. Bradūnas*
Sekretorė — *E. Skrupskelytė*
Nariai: *A. Baronas*
Č. Grincevičius
A. Šimaitienė

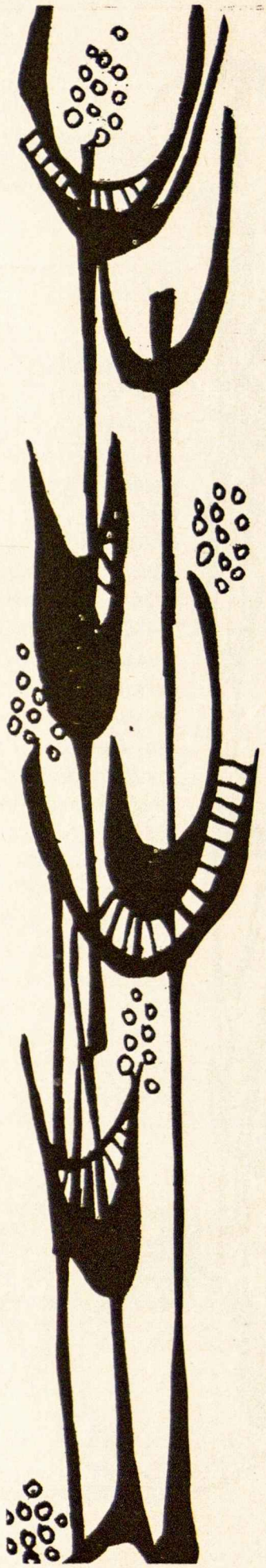

PRAKEIKTI PINIGAI

TERESĖ PAUTIENIŪTĖ

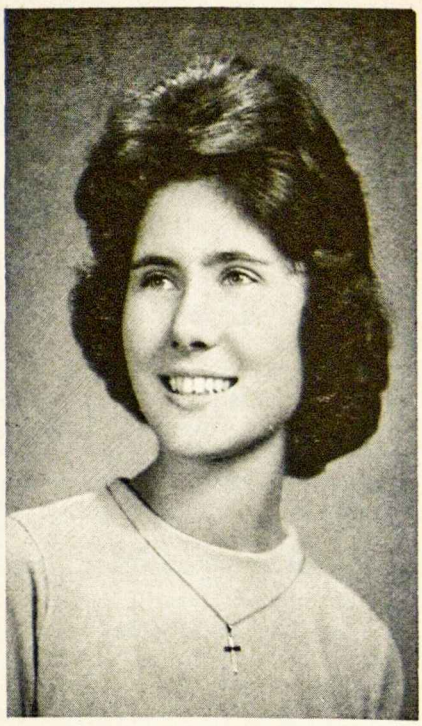

"Ateities" dailiojo žodžio konkurso moksleivių novelės pirmoji premija. Autorė lanko Maria High School, priklauso vysk. M. Valančiaus MAS kuopai Cicero, Ill. Baigusi Cicero Aukštesniąją Lituanistikos Mokyklą, dabar lanko Pedagoginį Lituanistikos Institutą.

Tą istoriją prisiminiau todėl, kad ji prasidėjo lygiai prieš šimtą penkiasdešimt metų. Ją man pasakojo mano tėvukas, o jam jo buvęs baudžiauninkas. Viskas tas buvo mano brangioj Lietuvoj, kurios niekad nesu mačiusi, bet kuri man graži, kaip pasaka.

Napoleono garbės saulė leidosi, ir jo maršalo Nejaus kariuomenės likučiai traukėsi per Gudiją, Lenkiją ir Lietuvą. Tada buvo žiema, kurią žmonės dar ilgai vadino Dievo rykšte. Taip buvo baisiai šalta.

Taip pasitaikė, kad tos Nejaus kariuomenės vienas nedidelis dalinys traukė per mšiką, klampojo kartais iki pažastų per sniegą, grūmėsi su vėju, o čia kaip tik pradėjo temti. Kur gi naktį svetimam, nepažįstamam krašte toli nujosi, nueisi. Tai, aišku, kad visi dairėsi kokios gyvenamos vietos nakčiai. Bet per pūgą vis dar nieko negalima buvo įžiūrėti.

Kai pasiekė skersinį keliuką per mišką, dalinio seržantas liepė visiems kryžkelėj palaukti, o jis pats pajojo į šalį neseniausiai prašliaužtų rogių pėdsakais. Taip, jis pro sniegą pamatė silpną žiburėlį, kuris tamsoje tai pasirodydavo, tai vėl išnykdavo. Aišku, ten turi kas gyventi.

Raitelių - kirasyrų grupelė ir vienos rogės pasuko tuo keliuku ir pasiekė aną žiburėlį. Tai buvo nemažas medinis pastatas, o pro jo langelį galima buvo matyti, kaip ten žmonės kažką dirba triūsiasi.

Prijoję kareiviai nusėdo nuo arklių, o seržantas pasibeldė į duris. Duryse pasirodė vidutinio ūgio, liesas vyras, ilgais, į viršų užriestais rudais ūsais. Tai buvo Boleslovas Zoborskis, dvaro užvaizda. Jis prižiūrėjo baudžiauninkus, minančius linus. Jis mokėjo tik lenkiškai, bet suprato, kad kareiviai ieško nakvynės ir šilto maisto. Jis jiems surado šio bei to užkąsti, paskui baudžiauninkus išsiuntė namo ir leido prancūzams šiltoj pastogėj apsinakvoti.

Tada kareiviai pradėjo nešioti į vidų iš savo rogių visokius daiktus, ir įnešė sunkiai pakrautą, apkaustytą skrynią. Seržantas ją atrakino. Buvo joje kažkokie šeši maišiukai. Vieną jų seržantas atidarė, įkišo ranką ir ištraukė saują sidabrinių pinigų. Taip, baltų, blizgančių pinigų. Ir kaip jie prie žvakės šviesos žėrėjo! Vieną tokių sidabrinių įdėjo Zaborskiui į delną ir linktelėjo galva, dėkodamas už jo palankumą.

Užvaizda grįžo namo apsidžiaugęs ir vis čiupinėdamas kišenėj sidabrinį. Ilgai nėjo miegoti. Vis jam lindo galvon matytieji pinigai. Atsigulė, bet kažkoks užkeiktasis nedavė ramybės ir gana. Jis vėl šoko iš lovos, apsirengė ir išselino pro duris.

Snigo dar labiau, o vėjas medžiuose kaukė, šniokštė, sušalusios šakos traškėjo.

Išvargę, nusikamavę kareiviai miegojo ir net nesapnavo, kad susitiko su tokiu gobšiu žmogum. O tas gobšusis užvaizda tyliai įslinko vidun, maišelius su pinigais išnešė į sniegą, o paskui... Juk čia tiek sudžiūvusių linų. Nespėsi degtuko prikišti, kad visas pastatas suliepsnotų. Taip, jo ranka išdrįso tai padaryti.

Suspėjo dar ir duris užremti. Suspėjo ir maišelius iš sniego surinkti.

Kelias į netolimus namus buvo gerai nušviestas.

Ar buvo, ar kilo koks vargšų, nekaltų kareivėlių klyksmas, pro vėjo staugimą nesigirdėjo.

Praėjo nemaža laiko, keletas metų, ir visi kiek ėmė stebėtis, kad buvęs nedidelio dvaro, paprastas užvaizda Zoborskis nusipirko dešimties valakų dvarą. Žmonės ėmė šnekėti, kad jis pirktas už sudegintų prancūzų sidabrinius, o gal ir auksinius pinigus. Iš lūpų į lūpas ėjo gandas, kad puikieji rūmai įsigyti kirasyrų gyvybėm.

Po kurio laiko vėl ėmė ginklai žvangėti Kėdainių - Panevėžio apylinkėse. Buvo įsisiūbavęs 1831 metų sukilimas. Kartą sukilėliai varu privertė kiekvieną, kurį tik pagavo, jiems atvežti į mišką maisto. Visi, kas tą dieną važiavo, grįžo sveiki, bet Zobarskis kai važiavo, tai pataikė ant kazokų. Tie daug jo neklausinėjo, bet išvilko iš vežimo ir gyvą kardais užkapojo.

Bet čia istorija tų pinigų nepasibaigė. Nedoru būdu įgyti pinigai traukė bausmę visiems, kurie jais naudojosi.

Po tėvo mirties dvarą valdė jo vyriausias sūnus. Jis žinojo, kokiu būdu tie pinigai atsirado, bet nieko nedarė tėvo kaltei išpirkti, tai, sako, pradėjo jam labai nesisekti. O sąžinė jam nedavė ramybės. Ir juo toliau, tuo blogiau, tai, kad net miegoti negalėjo. Pagaliau vienais metais išvažiavo atgailauti į Šventąją Žemę. Parvykęs

Zaborskis baudžiauninkams ir kaimynams dalino kažkokius šventus daiktus, relikvijas, norėjo visiems įsiteikti, būti geras. Bet turtų nepaleido, dvarą laikė ir toliau. Prakeikimas vargino ne tik jo dvasią, bet palietė ir jo kūną. Jis susirgo negirdėta, sunkia, nepagydoma liga.

Kad jo vaikams nelaimės nepasikartotų, sumanė jiems pinigų nepalikti. Pinigus užkasė. Naktį, niekam nematant, niekam nežinant. Greit po to numirė, tai niekas ir negalėjo jų atrasti.

Pirmojo Pasaulinio karo metu vokiečių ir rusų frontas kurį laiką kaip tik buvo Zaborskio dvaro laukuose. Dvaro rūmai atsidūrė niekieno žemėje. Kartais tą pačią dieną atsilankydavo ir rusų, ir vokiečių žvalgai.

Buvo tada vėlyvas ruduo ir šalta. Stepas Zaborskis, jau dabar anūkas ano pagarsėjusio piktojo užvaizdos, vieną dieną dvaro krosnį kūreno labiau nei visada, dūmai buvo juodesni ir ilgai nesėdo. Paskui kitą dieną kaip tik rusai pradėjo mušti vokiečius ir buvo kiek nuviję. Bet neilgam. Po kelių dienų vokiečiai vėl atstūmė rusus ir užėmė patį dvarą.

Į rūmus jie įsiveržė pikti, pasakė, kad jie iš čia neišeis, ir rūmus pavertė dalinio štabu. Pradėjo šeimininkauti ir visko jieškoti. Apžiūrėjo kaminą, pro kurį neseniai veržėsi juodi dūmai, dar atrado įtartinai daug rusiškų pinigų ir nusprendė, kad Zaborskis yra rusų tyčia paliktas šnipas ir sutartinais ženklais, dūmais pranešinėja rusams apie vokiečius. Tuoj pat surengė karo lauko teismą. Teismas buvo trumpas. Prokuroras reikalavo mirties bausmės. Jo grumojantį toną kartojo nei iš šio, nei iš to kilusi nesezoninė perkūnija. Tada, kai teismo pirmininkas pradėjo skaityti teismo sprendimą, staiga pasigirdo baisus trenksmas ir ugnies kamuolys įsiveržė pro kaminą į vidų. Vokiečiai dar spėjo iš degančio namo išbėgti, bet Zaborskis susmuko vietoje.

Taip, Stepas Zaborskis žemiškojo teismo sprendimo nesulaukė, bet stojo prieš amžinąjį, kuriam nereikia jokių liudininkų, jokio įrodinėjimo.

Istorija apie prakeiktus pinigus, kurie atnešė tiek nelaimių paskui visai giminei, čia baigiasi. Ar ji tkra, ar ne, aš negaliu galvos guldyti. Juk sakiau, kad aš net nesu mačiusi Lietuvos, kuri tokia graži. Tą atsitikimą man pasakojo tėvukas. O jis juk niekad nemeluoja.

VIENO BERŽO ISTORIJA

DAIVA BAJORŪNAITĖ

Daiva priklauso Karaliaus Mindaugo MAS kuopai Detroite. "Ateityje" rašo nepirmą kartą.

Diena išaušo nepaprastai graži. Visa gamta, pavasariškos nuotaikos pagauta, taisės, puošės, nerimo. Visi laukai dūzgė ir šnarėjo, ruošės žengti saulės taku. Tik aš vienas senas, sulinkęs beržas nesidžiaugiau gražia diena; tik aš vienas mąsčiau liūdnas dūmas. Vis negalėjau užmiršti tų baisių žodžių, kuriuos vakar išgirdau: "Tarybinei Lietuvai šis žemės plotas yra reikalingas. Kad plačiąją tėvynę apsaugotų nuo priešų, čia statysime karišką aerodromą. Šiuos apkerpusius medžius netrukus iškirsim," mostelėjęs ranka mūsų pusėn, šeimininkui pasakė atėjęs tarybos pirmininkas.

Su tais išgirstais žodžiais žlugo manyje kažkas — diena pasidarė niūri, tamsi; gyvenimas ilgas ir nebejdomus. Ateities nebebuvo; dabartis skaudi. Liko man tik praeitis, šviesi, graži, tad joje ir gyvenau, paskendęs prisiminimuose. Beržynėlio nuotaika nebepasiekė manęs, kitų medžių šnekos nebedomino manęs—pats vienas verčiau savo gyvenimo puslapius atgal...

Mano tėviškėj, didžiulėj girioj netoli Šiaulių, buvo smagu praleisti savo pirmąsias dienas. Nors jaunas, bet dailus berželis buvau—kamienas baltas, baltutėlis, lapai blizgantys, tamsūs. Vieną dieną pas mus atsilankė du svečiai, vienas kritiškai apžiūrėdamas medžių malkų kokybę, kitas linksmai čiauškėdamas — "Tėtuk, kaip čia gražu!" Ūžė, skambėjo mūsų miškas nuo aštuonerių metų berniuko šnekos. Aš, niekuomet dar nematęs tokios žmogystos, papurčiau savo žalią galvąišnustebimo. Vaikui tas užėmė kvapą — "Tėtuk, žiūrėk, jis sveikinas su manimi. Oi koks gražus — išsikaskim jį ir pasivežkim namo." Tėvelis nieko neatsakė; bet vogčiomis prisikirtęs vežimą malkų, iškasė mane, ir tryse patraukėm namų link.

Gaila man buvo palikti savuosius, tad visą kelią važiavau nosį nukabinęs. Berniukas guodė mane, kiek įmanydamas, paaiškinęs, kad aš augsiu gražioj vietoj — beržyne, kitų medžių draugystėj. Gi Pranėnų ūkis visoj Šiaulių apylinkėj gražiausias, tai man aiškiai patiksiąs.

"Aleksiuk, negriešink Dievui taip besigirdamas," subarė sūnų tėvas. "Verčiau pažiūrėtum, ar dar toli mums reikia važiuoti." Berniukas pakėlęs akis sušuko, kad jau matyti bažnyčios mokštas, o man patylomis pridėjo, kad šis bokštas yra visoj Lietuvoj aukščiausias.

Mūsų žirgai, visą kelią plentu gan sparčiai bėgdami, dabar pasuko į mažą šalutinį keliuką. Kaip gražu čia buvo man važiuoti — kelelį iš kairės supo beržynėlis, o iš dešinės mirguliuojantys vasarojų laukai. Vežimas, sekdamas kelio vingį į kairę, pasisuko ir mano visą dėmesį sulaikė, ką tik pasirodžiusi, ūkio sodyba.

Prie mano gonkų pargrįžtančių laukė išsirikiavusi visa šeimyna. "Dėkui Dievui," atsikvėpė motulė, pasisveikinus su vyru ir sūnumi — mat šie keli metai po nepriklausomybės paskelbimo buvo neramūs, ir keliais važinėti nevisuomet saugu.

Kadangi buvau nusilpęs ir ištroškęs po tokios varginančios kelionės, tuo metu gerai neįsidėmėjau kitų Pranėnų šeimos vaikų vardų. Žinau tik, kad į mane įsmigo trys poros smalsių akučių, o po minutės tų akių savininkai prisistatė prie vežimo manimi iš arčiau pasidžiaugti.

"Tėte," sušvebeldžiavo visų jauniausias, "čia mano?"

"Taip, Staseli, tas medelis tavo, bet taip pat ir Romos, Aleksiuko, Miliutės. Jūs jį, vaikai, gerai prižiūrėkit," pagrasė pirštu; "Kad man jis būtų palaistytas ir apgenėtas. Medis yra kaip žmogus, jam irgi skauda, jis irgi jaučia."

Vaikams tėvelio žodžiai padarė gilų įspūdį. Tą pačią dieną aš, visos šeimos stebimas, buvau atsargiai persodintas beržynėlio pakrašty. Aleksiukui buvo duota didi garbė iškasti duobę, tėveliui mane įdėti, vaikams žemės užversti, o motulei gerai mane palaistyt. Taip ir prigijau savo naujoj vietoj, pamilau naują šeimyną.

Su Pranėnų atžalynu teko man greit susipažinti. Šešerių metų Milė su mažuoju Staseliu mane dažnai lankydavo; mat kaime tik jie vieni neturėjo nuolatinių pareigų. Aleksiukas, mano atradėjas, neretai atlėkdavo pasižiūrėti ar perdaug manęs nekankina mano nauji draugai. Tik viena Roma laikėsi nuošaliau; ši keturiolikos metų mergaitė, jei tėveliui laukuose nebūdavo reikalinga, namuose gi mamytės dešinioji ranka.

Net nepajutau kaip greit įsijungiau į šį naują gyvenimą — mano kaimynai beržai nejučiomis tapo gerais draugais, kaimo dienos dabar slinko man jau gerai žinoma eiga. Anksti iš ryto, saulei tekant, pro miegus girdėdavau kai tėvelis, pažadinęs samdinius, eidavo arklių kinkyti — sunki darbo diena beprasidedanti. Septintą sugrįždavo išalkusi šeimyna pusryčiams, o paskui vėl kaimą apgaubdavo darbymečio sparta. Tik kur-ne-kur pasigirsdavo skardūs vaikų balsai — "Aleksiuk, duok ir mums paganyti, pla-a-a-sau..." ir nepiktas atsakymas — "Ša, jūs žiopliai, nesimaišykit man po kojų!!" Pavalgę pietus vėl kibdavo visi į darbą — juk vasarojus — miežiai, avičos, žirniai — turi būti pasėti. Ištisą popietę ir pavakarį Pranėnų nesimatė — tik po saulutės nusileidimo jie pasirodydavo, bet neilgam; netrukus visi suguldavo. Ilgai man ausyse skambėdavo liūdna armonikos rauda, kurią kas vakarą samdinys Jokūbas išliedavo. Taip gera buvo klausytis tų tylių, gražiųjų melodijų, tų švelnių, gailių tonų...

Ruduo atnešė su savim pakeitimų. Ūkio darbai atslūgo; įtempimas sumažėjo. Roma išvažiavo mokytis Šiaulių gimnazijon, o Aleksiukas kas rytą skubėdavo į kaimo pradžios mokyklą. Trumpesnės ir šaltesnės dienos taip pat laikinai pakeitė mano išorinę išvaizdą. Lapai, nudažyti gelsvai rudai, sukėlė vaikų tarpe baisiausį susidomėjimą — kasdien jie atlėkdavo apsižvalgyti, pasigrožėti, ir suskaičiuoti, kiek dar žalių lapų turiu, o kiek jų galutinai praradau...

Žiema sėlino vis arčiau ir arčiau, ir štai vieną dieną visai netikėtai atkeliavo su vėju, šalčiu, sniegu. Laužė mano šakas smarkios pūgos; drebėjau ir sustirau nuo šalčio. Sniegu užklotas aš nei kiek nesiskyriau išvaizda nuo kitų medžių; Staselis iš pradžių prie manęs net iš tolo nesiartino, visiems įsižeidusiu balsu pranešdamas: "Čia ne mano!" Bet Romos švelni logika ir Miliutės dažnas manęs lankymas greit jo nuomonę pakeitė.

Kai žiema buvo gerokai įpusėjus, man pradėjo kristi į akį pasikeitęs Pranėnų elgesys. Šeimos jauniausi buvo lyd du angeliukai, mandagūs, paslaugūs, nejkyrūs. Roma, iš gimnazijos parvažiavus, kuldavo prie kaimo darbų su nauja energija, neretai pilna gerkle užtraukdama — "Bėkit, bėkit, pie-me-nėliai..." Aleksiukas su tėveliu vieną dieną parsivežė dailią, smulkią eglutę. Vaikai tik pult! prie jos, o man pavydas tik smigt! gerklėj. Gerai ją apžiūrėjęs nusiraminau. Būta čia ko pavydėti — juk ji nukirsta, ir kamienas ne baltas! Motutė su dar man nematytu įnirtimu šeimininkavo virtuvėj. Išgirdau nekartą Jokūbui primenant: "Tik susimildamas geras silkes parvežk," tai vėl jį iš miesto, pasigavus: "Na, begėdi, o kur aguonos?" Nesupratau šio triūso, šios nuotaikos; dar labiau nesupratau kodėl vėlyvą naktį visa šeimyna susėdo į roges ir kažkur išskubėjo, kodėl ant rytojaus mes susilaukėm daug pažįstamų ir svečių, kodėl tą vakarą aidėjo iš grįčios giesmių garsai ir man mirksėjo pro langą žvelgdamos uždegtos žvakutės, papuošdamos eglutę... Nesupratau šių dalykų, bet žinojau aiškiai, kad šios žiemos dienos atnešė Pranėnams tikrą Dqiaugsmo Šventę.

Po to man atrodė, kad laikas ėmė ir visai sušlubavo. Saulutė, trumpam pasirodydama, nedaug teikė šilimos; mat, jos spinduliai apledėję ir praskiesti. Bet pagaliau žiemos įnirtimas žlugo; pavargusi ji traukėsi poilsiui. Jaučiau gyvybės ritmą manyje, apsidairęs pamačiau tą patį kituose. Stvėrėsi kaimas darbų, bet smarkaus triūso įtempimas neišvaikė šypsnių, nesulaikė malonių žodžių, nesutramdė dainų. "Linksma Diena mums prašvito," pragydo mūs kraštas: tos Dienos palaima nudažė jos skruostus kantrybe per kaitriąsias pavasario ir vasaros dienas.

Tokia eiga bėgo dienos, mainėsi metų laikotarpiai. Bet nenusibodo man stovėti vienoj vietoj, matyt tuos pačius žmones, pergyvent besikartojančius gamtos ūpus. Gi visa Lietuva keitės stiprėjo, laisvės patyrus; visi jos žmonės dirbo, plušo, atstatydami okupantų ir karo nualintą kraštą. Laiko pėdsakai paliko gilius įbrėžimus ir Pranėnų namuose. Skaudus buvo tėvelio netekimas — paskendęs tautos veikime pritrūko jam jėgų atsilaikyti prieš džiovos įsibrovimą. Paskui, vienas po kito, trys vyriausi vaikai išskrido iš savo gimtojo lizdo, sukūrė savus gyvenimo kelius. Verkė motulė, pasilikus viena su Staseliu; lyg nujautė ji kaip greit ir šis paskutinis vaikas, jos vienintelis ramstis, bus iš jos išplėštas.

Niaukstės Lietuvos žydras dangus, karo šmėkla juodam šešėly paskandino kraštą. Blaškė mane sielvartas, apėmė nerimas — pramačiau tėvynės skausmą, išvydau jos kryžiaus kelius... Vieną dieną studentas Stasys nepargrįžo namo — apmainęs knygas į ginklus, jis stojo į tautos didvyrių gretas. Dar žiauriau plėšė motinos širdį, dar garsiau turėjau šlamėti, kad užslopinčiau josios raudą... Bet laikas neužmarino nei motinos, nei tautos kančių. Atėjo kruvinas Birželis...

Ūmai nutraukiau atminties siūlelį, ir skaudūs karo metai išdilo iš mano atminties. Grįžau į dabartį, atidžiom akim apžvelgiau aplink. Ne čia ta mano jaunystės sodyba, ne čia mano namai. Pranėnų šeima išardyta, išsimėčius — Aleksius, Roma išbėgę, Staselis žuvęs partizano mirtimi, Miliutė su vyru bedžiūsta Sibiro laukuose. Tik motulė viena, sulinkusi, suvargusi, pasiliko čia, samdinė "buržujų" Pranėnų buvusio ūkio kolchoze. Neturi ji daug laiko pamąstyti, paliūdėti; spėja tik praeidama minutėlę paglostyt mano pageltusį, iškrypusį kamieną, tyliai atsidusti...

Verda manyje kažkas. Girdžiu tėvynę verkiant, negaliu jai padėti. Dūsta žmonės šiame kraujo klane, o aš bejėgis juos išlaisvint. Ne aš taip lengvai nepasiduosiu, aš nežūsiu nuo maskolių rankos. Aš, tas ryšis su laisvąja Lietuva, turiu stovėti, garbingąją praeitį priminti...

* * *

Kai sunkvežimiai sukrovė savo pjūklus ir išsuko iš kolchozo, Pranėnienė nuskubėjo į tą tik neseniai ištuštintą, žemės plotą. Berželiai, šviežiai nupjauti ir dar neišvežti, gulėjo kaip kritę, išsidraikę po žoles. Skausmas sutraukė senutės bruožus. Sunkiais žingsniais ji prisiartino prie tos gerai jai pažįstamos vietos, buvusio beržynėlio pakrašty. Stabtelėjo. Ilgai ji stovėjo galvą nuleidus, nesuvirpėjus, nesujudėjus. Paskui pakėlė veidą ir lengvas šypsnis sušvelnino kančios metų žymes. Apsisuko, sparčiais žingsniais nutolo nuo berželio, kuris gulėjo plačiai išsišakojęs, rankas lyg maldai ištiesęs...

UŽDAROS REKOLEKCIJOS

Gediminas K. Kijauskas, S. J.

Pergyvename sumasinimo laikotarpį, kuris kone užstoja kelią labai svarbiam ir reikšmingam uždaviniui: sielos brendimui vienatvėje. Žymus vokiečių teologas, Tėvas Hugo Rahner, S. J., konstatuoja, kad visi didingi gyvenimo nešėjai Bažnyčios istorijoje buvo tie, kurie suprato Jėzų, tą Tylųjį Dievą - Žmogų. Tokių žymių asmenybių tarpe randame šv. Povilą, šv. Pranciškų iš Asyžiaus, šv. Ignacą iš Lojolos ir daugybę kitų.

Paskutinysis, šv. Ignacas, bandė įstatyti dievišką vienatvę į šio triukšmingo ir ūžiančio pasaulio rėmus; bandė sudaryti kasdieninio gyvenimo verpetuose salygas, kuriose žmogiška siela galėtų atsiverti Dievo malonei; jis jieškojo nuolat judinčiame pasaulyje situacijos, kurioje būtų vietos ir laiko pabuvoti vienatvėje su Kristumi. Jis rado atsakymą dvasinėse pratybose arba uždarose rekolekcijose. Taip per gerus keturis šimtmečius žmonės formavo save ir juos supantį pasaulį, besisemdami jėgų ir naujos šviesos dvasinių pratybų mokykloje. Šiojet mokykloje žmogus tikrai galėjo pradėti brėsti į pilnutinę krikščionišką asmenybę, Bažnyčios žmogų, kuris grįžta į pasaulį, kad jį grąžintų Kristui Karaliui ir taip, sukūręs ramų kampelį savo aplinkoje, mokytų žmoniją atrasti Viešpatį Kristų:

Rekolekcijų vardas tikriausiai mums girdėtas. Prisimename gavėnios ir kartais advento metu misionierių sakomus pamokslų ciklus parapijų bažnyčiose apie pagrindines tikėjimo tiesas ir gyvenimo problemas: kad žmogus skirtas ne žemei, o dangui; kad jam reikia palikti nuodėmes ir taisyti savo gyvenimą. Tokias rekolekcijas paprastai veda visai parapijai kartu, o kartais atskiroms grupėms moksleiviams, studentams, organizacijoms, vyrams, moterims ir t. t. Jas dažnai vadiname ir misijomis. Ne apie jas kalbame šiame straipsnyje.

Dažnai atsitinka, kad, vos išėjus iš bažnyčios ar konferencijų salės, gyvenimo kasdienybė su savo rūpesčiais vėl parbloškia žmogų ir jo gražiausi pasiryžimai nebeneša vaisių. Taip ir mums atsitinka, kaip su tuo evangelijoj aprašytu grūdu, kuris, kritęs ant uolos, greit išdygo, bet veikiai nudžiūvo, nes neturėjo, kur giliau įleisti savo šaknų.

Uždaros rekolekcijos yra kas kita. Čia žmogus "užsidaro" vien savyje, palieka pasaulį ir jo rūpesčius kuriam laikui, kad tyloje ir maldos ramybėje geriau galėtų save pažinti ir pamatyti, ko Dievas iš jo laukia. O vis dėlto reikia pasakyti, kad lietuvių kalboje vadinamos "uždaros rekolekcijos" neviską pasako. Pats Ignacas jas vadino ispanų kalboje "ejercicos espirituales", kas reiškia dvasinės pratybos. Čia suprantamas ne vien tik klausymasis, kuo paprastai pasitenkinama per misijas, bet taip pat ir ypatingai rekolektanto aktyvus įsijungimas bei dalyvavimas dvasiniuose pratimuose. Visi gerai žinome, kad neišmokstama žaisti krepšinio, teniso, plaukti ar kurio kito sporto vien tik pasiklausant trenerio paaiškinimų, nežiūrint, kad jie būtų labai gražūs ir įdomūs. Šį dėsnį galim pritaikyti ir dvasinėms pratyboms: jos neš vaisių tik tada, kai rekolektantas pats asmeniškai visomis savo jėgomis ir su geriausia valia, sekdamas visus rekolekcijų vedėjo nurodymus, **pats darys tą dvasinę gimnastiką.**

Bet neužmirškime, kad mūsų palyginimas turi savo trūkumų. Dvasinių pratybų metu svarbiausia yra asmeniškai susitikti su Dievu, su Kristumi maldoje. Atseit, dieviška malonė čia vaidina labai svarbią rolę, ir jos niekad negalima išleisti iš akių. Rekolekcijų vedėjo uždavinys yra pagelbėti rekolektantui surasti šį kontaktą su Kristaus asmeniu. Gi iš rekolektanto pusės šiam tikslui atsiekti labai svarbu, ir tiesiog būtina, kad jis gerai suprastų, įvertintų ir savyje įgyvendintų rekolekcijų dienomis: (1)**Tylos dvasią.** Ji paruošia sielos dirvą, kuriojet Kristus gali sėti savo sėklą. Reikia tat saugoti savo protą, kad joks grūdas nenukristų ant kelio ir nebūtų praeinančių sutryptas; valdyti vaizduotę, kad pašalinės mintys nenustelbtų gerosios sėklos. Tyla ir susikaupimas tat nėra negalvojimas ir nieko nejautimas, o pasiruošimas priimti Svečią. Tokioje dvasioje atrandame Dievą, ramybę, save. Didelė Dievo malonė ateina tik į ramią širdį. (2) **Maldos dvasią.** Malda yra sielos kvėpavimas. Taisyklingas kvėpavimas yra sveikatos ženklas; kol žmogus taisyklingai, nuoširdžiai ir reguliariai meldžiasi, tol jo siela sveika. Tačiau žmogui kartais reikia gilesnių atsikvėpimų tyresniame ore — sielai tokį tyresnį orą randame uždarose rekolekcijose. (3) **Pasiaukojimo dvasią.** Mums šiandien turbūt sunkiausia yra pakelti tylą ir atvirai pažvelgti į save, savo širdies gelmes. Aukos dvasios tat mums reikia padaryti tą pirmą žingsnį — pasiryžti ateiti į rekolekcijas. Kas tai padaro, tikriausiai turės pakankamai jėgų ir drąsos ne tik kopti akmenuotu taku į kalnų viršūnes, bet ir jas pamatyti iškilusias virš debesų, bespinduliuojančias visame savo grožyje. (4) **Meilės dvasią.** Neužlaikyti rekolekcijų metu nustatytos dienos tvarkos nėra nuodėmė, tačiau pasiaukojanti meilė išpildys visa. Ji neklausia, ką ji turi daryti, bet ką ji gali. Iš tiesų, tik didžiadvasiškas žmogus moka įvertinti Dievo dovanas ir žino, kaip jas priimti.

Bažnyčia pripažino ir skatino rekolekcijas atlikti tiek kunigus, tiek vienuolius, tiek pasauliečius. Suminėsime vieną kitą mūsų laikų popiežių pasisakymą šiuo klausimu. Leonas XIII, didelės dvasios ir plačių akiračių Bažnyčios vadas, pareiškia: "Kokią didelę naudą šv. Ignaco rekolekcijos gali atnešti amžinam sielų išganymui, parodo trijų šimtmečių patyrimas ir patvirtina liudijimas tų žmonių, kurie anais laikais buvo pasižymėję askezės pažinimu ir gyvenimo šventumu. Mes negalime praleisti pil-

Susimąstymas
Nuotrauka A. Kezio, S.J.

nai nepripažinę tų pagyrimo vertų pastangų ir nesiliausime iš širdies maldavę Dievą gausaus vaisiaus.". Šv. Pijus X iškelia reformos reikalą: "Mes visada labai vertinome darymą rekolekcijų, ypač tų, kurias šv. Ignacas tiesiog dievišku įkvėpimu įvedė. Jose g'ūdi paslaptinga jėga papročiams taisyti ir krikščioniškajai dvasiai atnaujinti." Jo žodžiai skamba, tarsi, jie būtų taikyti mūsų laikų jauniesiems pasauliečiams apaštalams. Toliau stebėkime, ka'p Pijus XI, katalikiškosios akcijos skleidėjas, iškelia rekolekcijų svarbą: "Mes nuoširdžiai linkime, kad rekolekcijos vis labiau paplistų, ir kad rekolekcijų namai, tikrosios tobulo gyvenimo mokyklos, kur visam mėnesiui, aštuonioms dienoms, o jei to negalima, bent trumpesniam laikui, atsitraukiama nuo pasaulio, vis gausingiau steigtųsi ir puikiau klestėtų." Pijus XII mato rekolekcijose nuostabų įrankį veikliems krikščionims ugdyti, kurie pajėgtų su šiandieninio gyvenimo problemomis ne tik grumtis, bet ir laimėti: "Prieš šiandieninio pasaulio lengvapėdiškumą religijos klausimuose mums reikia katalikų nepalenkiamo nusistatymo. Prieš bauginančią jėgą šio pasaulio kultūros, kuri galingai atitraukia nuo religijos, mums reikia katalikų, kurie lyg pirmieji krikščionys nė sunkiausių aukų nebijotų dėl savo tikėjimo ir sielų išvo vidinio gyvenimo sutvarkymui pagal Jėzaus Kristaus ganymo. Pagaliau, prieš religinio paviršutinišumo pavojų mums reikia katalikų, kurie diena iš dienos dirbtų sapavyzdį. Patyrimas rodo, kad rekolekcijos, gerai paruoštos ir gerai atliktos, yra viena iš geriausių priemonių tokiems katalikams įsigyti". Panašiai ir dabartinis mūsų popiežius Jonas XXIII, dar būdamas kardinolu Venecijoje, įrodinėjo, kaip rekolekcijos naudingos ir labai reikalingos pasauliečiams.

Geriausias įrodymas, kaip uždaros rekolekcijos yra naudingos ir tiesiog reikalingos, ateina iš pačių rekolektantų, kurie jas atliko. Vienas, jau bemokąs universitete, reiškia pasitenkinimą: "Esu labai laimingas, kad turėjau progą tokias rekolekcijas atlikti." Kitas rekolekcijų dalyvis, studentas, prisipažįsta: "...kaip buvo gera bent dviem su puse dienom ištrūkti iš tos žemiško pasaulio rutinos. Galėjau ne tik fiziškai, bet ir dvasiškai atsigaivinti. Bent mikroskopinę tiesos dalelytę pamačiau. Apsvarsčiau daugel mane slegiančių problemų. Tai tikras dvasinis ir psichologinis atsigaivinimas". Kitas vėl džiaugiasi: "Įsigijau labai gerą savijautą. Dabar viskas miela. Žmonės pasidarė labai malonūs. Naujas įdomumas kalbėtis su kitais apie gyvenimo tikslą. Net dingo mano seniau turėta baimė kalbėti apie Dievą su svetimais žmonėmis."

Belieka tik pakartoti Jums, mielas Skaitytojau ir Skaitytoja, pakvietimo žodžius: "Ateikite ir pasižiūrėkite!"

ŽVILGSNIS Į AMERIKOS JAUNIMĄ

JANINA RADVILAITĖ

Janina Radvilaitė baigia matematiką šiais metais Loyola universitete.

Šio referato tema nėra gili, bet aktuali, ypač tiems, kurie pradeda studijuoti ar, aiškiau pasakius, jaunesniems už mane. Sekančios mintys yra vertos studijavimo, nes jos tikrai pateikia pilną Amerikos jaunimo vaizdą.

Žurnalas "Sat. Ev. Post." išleido apžvalgą, sudarytą Dr. Gallup ir Evan Hill, kuri apima visą Amerikos jaunimą. Šioje apžvalgoje 3000 jaunuolių tarp 14 - 22 metų buvo apklausinėti, mėginant sužinoti jų papročius, jų bendrą kalbą bei jų užsimojimus. Rezultatai yra gana įdomūs, nes duoda skerspiūvį ateinančios generacijos, kuri yra kuriama šiandieną.

Čia galima paklausti, kokiu būdu tokia apžvalga gali liesti studentą ateitininką? Gyvename svetimame krašte ir esame supami amerikietiškos civilizacijos, be abejo mums tokia aplinka turi vienaip ar kitaip įtakos. Galime pasidaryti sąmoningesniais lietuviais arba nejučiomis nutausti — prarasti tobulėjimo siekimą ir įplaukti į tą masę, kurioje glūdi žmonės be užsimojimų, be vilties.

Tad ir būtų verta panagrinėti, kaip mes, stud. at-kai, pritampam prie amerikoniško jaunimo ir kuo skiriamės.

Pirmiausia santrauka kaip ši apžvalga apibūdina tipišką Amerikos jaunimą: Amerikos jaunimas nėra nuėjęs šunkeliais, bet yra lepinamas kaip koks gyvuliukas šiltoj namų atmosferoj, ir kas yra nuostabiausia, kad jam toks būvis patinka. Šis tipiškas jaunimas yra patenkintas mažais laimėjimais, nes bijo rizikuoti pralaimėjimų, taip pat vengia to, kas parodytų šiek tiek iniciatyvos ar drąsos. Šis jaunimas nori anksti vesti dažniausiai mokslus baigus. Jis nori turėti du ar tris vaikus, žmoną ar vyrą, kurs yra meilus, kilnios širdies, rūpestingas bei rimtas. Retai pageidaujama protingo, įdomaus su užsimojimais žmogaus. Dažniausiai tas jaunimas nori įsigyti mažo namelio, neperbrangiausios naujos mašinos, tarnybų didelėje įstaigoje ir progos kiekvieną vakarą žiūrėti televizijos šypsantiems vaikams sugulus. (Čia tinka ir mūsų jauniems tik tai, kad mes dar norim, kad mūsų vaikai lietuviškai kalbėtų). Šis jaunimas yra žmonės, kurie tikisi atominio karo, bet sutiktų eiti į kompromisą, o ne rizikuoti pasauliniu karu. Jis yra religingas, bet melagystes ir neteisybes lengvai pro pirštus praleidžia. Jis pageidauja labai maža, nes turi visko perdaug ir nenori to prarasti. Jis yra konservatyvus ir be galo atsargus; taip pat senesnis už savo metus.

Nors jis ir labai gerbia mokslą, tačiau jį labai dažnai kritikuoja, kaip ir religiją, ir yra svetimas tai ekonomijos sistemai, kurioje jis gyvena, ar tai, kuri jam grasina. Jis nekovoja prieš radikalias mintis, nes yra patenkintas savo galvojimu bei savo būviu. Šitokie žmonės sudarys Amerikos tautą artimoj ateity.

Yra, žinoma, ir jaunuolių, kurie nori tobulėti ir siekti idealų, bet, deja, jų skaičius pasitaiko retai. Iš kitos pusės, sunku yra spręsti apie jaunimą pagal jo dabartinius veiksmus, nes jis dažnai pasisako vienaip, o padaro kitaip. Pav., žlugimas dvelkė Amerikos universitetuose prieš Pearl Harbor, bet kada bombos pradėjo kristi, tauta pabudo — jaunimas puikiai atsiliepė, — pažiūros pasikeitė. Kaip ir tada, taip ir dabar gali atsitikti.

Toliau šioje apžvalgoje vienas jaunuolis šitaip pasisako: Ko mums trūksta, tai didelės bėdos; mūsų tėvai turėjo II pasaulinį karą ir depresiją. Tėvai taip pat galvoja, kad jie gali gyvenimo sąlygas pakeisti. Mes taip negalvojam; ką mes darom bei galvojam, — nesudaro didelės svarbos. Jaunuolis toliau reiškia, kad individas šiomis dienomis yra žuvęs. Beveik viskas daroma su eile žmonių bei su didele technine parama. Ką šis vyrukas pasako, tai kad daug jaunuolių nėra pasiekę tos "Žmogiškosios rasės". Šia mintį paremia statistika: pav., ⅔ jaunimo tikisi atominio karo, tuo pačiu laiku jo nebijo. Didžiausią jiems baimę sukelia rūpesčiai, kuriuos jie vadina savo ateitimi... Šitie rūpesčiai daugiausia susidaro taip: darbo jieškojimas, žmonos suradimas ir savo lizdo sulipdymas. Tik 10% jaunimo pareiškė, kad alkoholis ir moralė sukelia kokių problemų.

Viena mergaitė teigia, jog Amerikos jaunimas buvo užaugintas su sąvoka, kad viskas yra puiku ir gera, taip kad kai dabar yra atvirkščiai teigiama, jauni žmonės susimaišo.

Beveik 50% jaunimo tiki, kad komunizmas įsigalės kituose kraštuose sekančių 25 metų bėgyje. Maždaug 40% teigia, kad Rusija vieną gražią dieną pralenks Ameriką visose srityse. Jie pasako tokias nuomones be jokios baimės ir be jokio susidomėjimo ką nors šiuo reikalu daryti. Daugumas ypač gimnazijos amžiaus, nežino skirtumo, tuo labiau teigiamų bei neigiamų aspektų kapitalistinės bei komunistinės sistemos.

Kiti jaunuoliai mano, kad Amerika yra tokia galinga ir stipri, kad niekas negalėtų jai atsitikti. Bet įdomu, kuriai tautai galima būtų skirti garbę už 10 žymiausių išradimų? Berods, Amerikai priklauso tik telefono, atominės bombos ir tos garsiosios televizijos išradimai.

Be abejo yra sunku jaustis saugiam pasaulyje, kuris pilnas kontradikcijų, disiliuzijų bei kontraversijų. Gyvenant tokiose aplinkybėse, dauguma tvarko savo gyvenimą be yptingos reikšmės bei atsakomybės. Bet daugelis yra atsivertę į Dievą — į religiją. Vienas dar ir sako: "Religija turi taisykles, žmogus negali su jomis paklysti. Pati religija duoda tvirtą bazę, ji duoda gyvenimą, viltį bei pačią prasmę."

Bendrai yra 75% jaunimo, kurie tiki į Dievą ir 78%, kurie tiki į amžinąjį gyvenimą.

Nors Amerikos jaunimas pasirodo religingas, jis yra be galo kritiškas Bažnyčios kaip institucijos. 50% jaunimo išreiškia nepasitenkinimą Bažnyčia, nes ji nepajėgia savo įsakymų pilnai išaiškinti, nepasiekia žmonių, ir kad pamokslai yra neaktualūs bei tiršti. Kiti kaltina, kad Bažnyčia yra atsilikus ir turi perdaug nereikšmingų ceremonijų bei misticizmo.

Kaip rodo statistika, nors Amerikos jaunimas yra religingas, jis lengvai pateisina vadinamą "payolą" ir visus kitus šmugeliavimus.

Daugumas jaunimo jaučia ne tiek naudos iš pačio mokslo, kaip iš diplomo. Jie mano, kad žmogus, baigęs augštąjį mokslą, gali daug toliau nueiti — kitaip sakant, diplomas yra nupirkta jėga. Kaip religijoj, taip ir moksle jie randa daug ką kritikuoti. Gimnazijos jaunuoliai skundžiasi, kad perlengva, o universiteto jaunuoliai teigia, kad perdaug svarbos paskirta

sportui bei socialiniam gyvenimui. Bet visi sutinka, kad mokytojai turi be galo didelės įtakos jų gyvenimui. Mokytojai moka įkvėpti, padeda pasirinkti jaunimui siekimus ir prisideda prie pilnos asmenybės išugdymo.

Daugumas jaunuolių kalba išsilavinusia kalba, bet toj kalboj atsiranda išsireiškimų, kuriuos tik jaunuoliai supranta ir kurių reikšmė pasikeičia labai greitai.

Kai kurie išsireiškimai buvo man įdomūs ir porą jų perskaitysiu: 1) "You don't razz my berries" — reiškia "You don't impress me." 2) "You got a real cool set of threads." — "Your sport coat is very attractive". 3) "Let's put it in orbit" — "Shall we go."

Netik pasirodo tokių neaiškių elementų kasdieninėj kalboj, bet atsiranda nesąmoningų interpretacijų žmogaus drabužių dėvėjime. Pav., kitose valstybėse nešioti žalios spalvos rūbą ketvirtadienį, reiškia būti homoseksualu. Chicagoj tą pačią reikšmę turi geltona spalva. Tokiomis nesąmonėmis jaunimas neduoda jokios ataskaitos.

Statistika toliau teigia, kad Amerikos jaunimo moralinės pažiūros yra gana aukštos.

Iš uždarbio pusės, dauguma pasisako, kad nenori tapti milionieriais, bet tik nori užsidirbti daugiau negu vidurkį.

Daugumas jaunimo pareiškia, kad jie yra lygūs ar net viršija savo tėvus. Bet pusė mano, kad fiziniai jie yra silpnesni. Vienas net sako: "Ko galima ir tikėti: mes kai išvažiuojam su skautais stovyklon, verdam ant gazolinių pečiukų, apšviečiam palapines su batareikom; laužai mus perdaug išvargina, o mes esam tinginiai."

90% jaunimo yra patenkinti savimi, ir 80% yra patenkinti, ką jie lig šiol atsiekė gyvenime.

Kas liečia skaitymo medžiagą, daugumas paima laikraštį ir permeta akimis, retkarčiais pasiima knygą į rankas. Tik 10%, ir tai universiteto jaunimas, skaito svarbesnius straipsnius. Populiariausios knygos universitete tai "Ugly American", "Hawaii" ir "The Rise and Fall of the Third Reich". Dauguma jaunimo neskaito dėl to, kad yra perdaug užsiėmę su kitos lyties asmenimis.

Alkoholio vartojimas ypač alaus yra labai populiarus universiteto junimui. Ši apžvalga toliau teigia, kad šokiai alkoholis bei jazzas padeda susigyventi taip, kad jaunuoliui niekur nieko netenka vienam daryti, nes visuomet atsiranda grupė draugų talkininkų.

Atsiranda ir jaunuolių, kurie sako, kad Amerikos žmonės turi mokyti savo vaikus ir nepasodinant jų prieš televiziją. Jie turi jaunimą sužadint ir įtikinti, kad tik žmogus, kurs nebijo atsiskirti nuo masės, gali ką nors vertingo padaryti.

Toks maždaug Amerikos jaunimo veidas Post žurnalo apžvalgoj.

Kadangi nesu surinkus statistinės medžiagos liečiančios visus lietuvius studentus, turėsiu riboti savo pasisakymus tik kiek galiu daryti išvadas iš to jaunimo, su kuriuo aš sueinu. Kaip galit spręst iš anksčiau minėtos apžvalgos, mūsų jaunimas nelabai skiriasi nuo Amerikos jaunimo. Pas mus taip pat dvelkia toksai žiaurus pasyvumas — nesidomėjimas. Paimkim mūsų draugovę, kiek iš jųsų beveik nenorom atėjot į šį susirinkimą? Esu tikra, kad nė vienas pagalvojo: 'Kam eit, vėl bus tas pats!" Kodėl neatsiranda užtektinai iniciatyvos, kad jei kas nors ne taip, tai stengtis pakeisti vienaip ar kitaip? Man atrodo, kad mūsų jaunimas labai pajėgus, tik sunkiai įsiūbuojamas. Paimkim mūsų praeitą susirinkimą: buvo nagrinėjama pora aspektų iš metinės temos, daugiau iškeliamas religinės praktikos klausimas. Kas dalyvavo diskusijose — tie patys žmonės, ar taikliau — tos pačios trys. Įdomu, ar žmonės bijo savo nuomonės išreikšti ar bijo kritikos ar iš viso viskas neįdomu.

Mūsų tarpe taip pat yra retas, kuris tikrai gerai nusimano šios dienos politikoj bei filosofijoj, ar mene ar literatūroj. Daugumas kaltę verčia, kad dėl laiko stokos visa palieka. Mums ypatingai dabar gresia nutautėjimo pavojus. Kiek iš mūsų yra tuo susirūpinę? Kiek mėgino Dr. Girniaus knygą šiuo klausimu perskaityti? Kiek man asmeniškai tenka sueiti su lietuvišku jaunimu, tai atrodo, kad lietuviška knyga yra pasidariusi labai nepopuliari. Sutinku, kad lietuvių kalba yra sunku surasti knygą, kuri iškeltų egzistencialinę filosofiją, gal nepatinka vis skaityti apie kaimą, bet tai nereiškia, kad galime apleisti literatūrą.

(Yra liet. tarpe tokio kontraversinio rašytojo, kaip Škėmos, kūriniai. Juos giliau panagrinėjus, plaukai ant galvos stojasi. Kada liberalai iškėlė jo kūrybą į padanges ir suruošė minėjimą, jaunimas visai į tai nereagovo. Kodėl?)

Sprendžiant iš bendrų kalbų, labai mažai iš mūsų studentijos skaito Ateitį, Aidus, Laiškus Lietuviams ir kitus žurnalus, vertus rimto dėmesio.

Tokiam reiškiniui priežastis yra ta, kad perdaug laiko praleidžia flirtui tarp studenčių ir studentų. Aš čia nenoriu būti nesuprasta. Aš nieko prieš poreles ir jų draugystes neturiu. Bet jei tas gražus laikas yra grynai pašvęstas kiekvieną šeštadienio vakarą praleisti naktiniuose klubuose, tai man atrodo, kad jaunuolių vertybės yra kritusios. Apskritai mūsų jaunimas per daug lailko bei reikšmės teikia visokiems baliukams ir pasilinksminimams. Bet jei mes bandom suruošti kokį nors vakarėlį be alkoholio, tai galim būti užtikrinti, kad linksmavakaris nepasiseks. Šiuo atžvilgiu gal Amerikos jaunimas ir aukščiau stovi už mus. Kaip tik neseniai merginų grupė iš Loyolos universiteto buvo pakviestos į IIT Fraternity vakarėlį. Ten, kaip merginos pasakojo, nebuvo jokio svaiginančio gėrimo, ir sako visi puikiai laiką praleido. Kažin kiek tos gražos studentijos dalyvautų LSS susirinkimuose, jei jie nebūtų ruošiami šalia baro ir jei po jų nebūtų šokių. Aš nesu prieš alkoholį, bet tik prieš neribotą jo vartojimą.

Paimkim mūsų vasaros stovyklas. Dieną visi vaikščioja suvargę, per paskaitas saldžiai snaudžia, o kai tik sutemsta, visi atgyja. Iš tikrųjų nemanau, kad tie naktiniai išvažiavimai yra daromi iš piktos valios, jie daugiau rodo, kad žmonės nori daugiau įvairumo arba smagumo.

Kas liečia religiją, tai kai kurių mūsų SAS narių sąvokos yra iš tikrųjų svetimos ar net radikalios. Jei pasitaiko studentas, kuris rimtesnis ir turįs gilesnį tikėjimą, jis tuoj apšaukiamas "davatka". Amerikonų tarpe dar negirdėjau, kad kas nors už didesnę religinę praktiką taip pravardžiuotų. Yra net pasisakiusių, ir čia ne vien iš mūsų miesto, kad jie nebetiki ir į bažnyčią neina. Taip pat labai paplitęs paprotys kritikuoti religiją bei nepasitenkinti Bažnyčia. Yra tiek klausimų, kuriems nėra atsakymo dėl to, kad anot Popiežiaus, tokie dalykai yra paslaptys. Jei iš tikrųjų žmogų slegia tikėjimo abejonės, visuomet galėtų patenkinamų atsakymų surast, jei tik noro būtų. Bet, dažniausiai, kad tie susvyravę tuoj pradeda skaityti tokias knygas kaip Roussaus "Why not to be a Christian."

Bet iš kitos pusės ar nėra čia narių kaltė, kad kai kurie nusigręžia nuo Dievo. Taip kaip Mistiniam Kūnui yra prilyginimas, kad jei žmogaus ranka yra raupsuota ar galima sakyti, kad jo kūnas yra sveikas, taip ir prie mūsų organizacijos: jei vienas narys atkrenta, ar ne mūsų pareiga jam padėti surasti kelią atgal.

Taip pat kaip iš Amerikos studentų tarpo, taip pat ir mūsų tarpo, yra pasisakiusiųjų, kad žmogus turėtų tik savęs žiūrėti, o sąvoka padėti artimui yra pro langą išmesta.

Maždaug tokia apžvalga.

Iš tikrųjų gal mūsų padėtis nėra tokia baisi. Mes turim dažnai tokią ydą iškelti visą blogesnę pusę ir ją nagrinėti, vartyti, ir vėl padėti. Man atrodo, kad mums būtų pravartu daugiau pozityvaus priėjimo: būtent neanalizuoti, kas su mumis blogai, kuo mes nusikaltę, bet ką galėtume daryti, kad išsijudintume iš egoistinės savęs ir kaip galėtume tobulėti ir drąsiau eiti atnaujinimo keliu Kristuje.

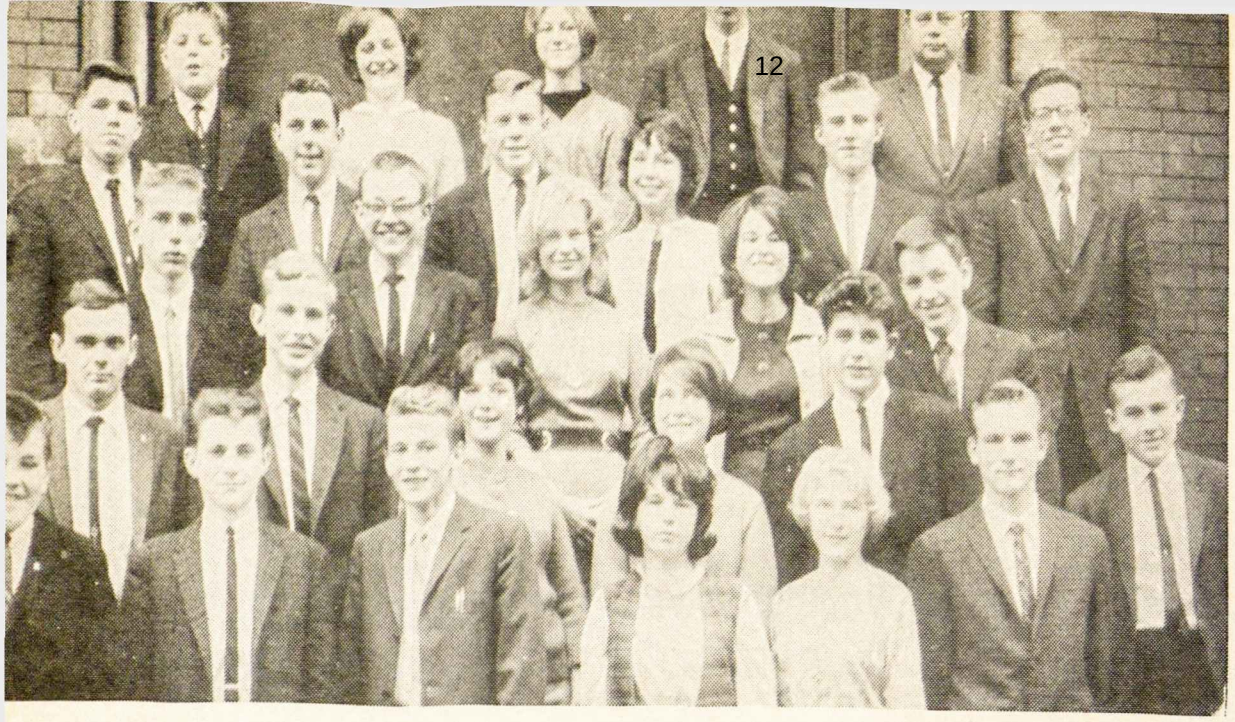

MAS Ideologinių Kursų dalyviai Rytuose

MAS IDEOLOGINIAI KURSAI RYTUOSE

Žinoma, kad buvo šalta lauke, kitur net snigo, bet visvien 36 moksleiviai at-kai suvažiavo į rytų ideologinius kursus, kurie buvo rengiami Brooklyno Apreiškimo Parapijoj. Atvykę iš Baltimorės, Bostono, Marianapolio, New Londono, Philadelphijos, ir Worcesterio buvom maloniai priimti lietuviškose šeimose. Pirmą vakarą, nors nebuvo viešai organizuota, daugelis susirinkom truputį pasportuot naujai įrengtoje ledo čiuožykloje.

Gruodžio 27 d. su Šv. Mišiom prasidėjo kursai. Tuoj po pusryčių kun. Pakalniškis, New Yorko kuopos dvasios vadas, pasveikino visus susirinkusius ir paaiškino, kad kursų tema bus — Supažindinti mus su At-kų 5 principais ir šūkiu: "Visa atnaujinti Kristuje". Dienos pirmininkas, Saulius Sužiedėlis pristatė mūsų pirmą paskaitininką A. Masionį. Jo paskaita ir pašnekesys buvo apie inteligentiškumą. Norint būti inteligentu, jis sakė, reikia turėti aiškų protą, tvirtą būdą, jautrią sąžinę, ir kilnią širdį. Inteligentas yra tas, kurs moka išreikšt savo mintis žodžiu ir raštu.

Po pietų ir dainos kun. Pakalniškis pradėdamas juokais užbaigė savo paskaitą beaiškindamas kilnią Katalikiškumo prasmę. Baigdamas priminė, kad ateitininkas formuoja aplinką, o ne aplinka ateitininką.

Po šios paskaitos buvo pavyzdingas susirinkimas. Susirinkime pirmininkavo Linas Baškauskas. Saulius Sužiedėlis skaitė referatą, Kodėl ir kaip išlikt lietuviu. Po referato buvo trumpos diskusijos. Einamųjų reikalų dalyje buvo visiems priminta užsimokėti už Ateities prenumeratą, ir taip pat buvo duotos kelios žinios apie nepaprastą konferenciją. Baigiant susirinkimą Vyt. Radzivanas paskambino "Rožes".

Trumpai pertraukai ir vakarienei pasibaigus, kun. Vik. Dabušis paaiškino mums apie sekretoriavimą ir sekretoriaus pareigas. Taip visa diena sklandžiai ir greitai prabėgo. Tarp įdomių paskaitų kursantai turėjo laiko atsigaivint Juozo Užkandinėje. Vėliau vakare nieks neišsiskirstė, kol nebuvo išvarginti ragučių polkos!!

Antra diena prasidėjo maždaug ta pačia tvarka. Šios dienos pirmininkas buvo Linas Baškauskas. Rytinę paskaitą apie Visuomeniškumą skaitė studentas Algis Šaulys. Jis paaiškino, kad visuomeniškumas yra bendravimas su kitais. Žmogui reikia jausti aukos dvasią, artimui meilę ir pareigingumą. Po paskaitos susiskirstėm į būrelius ir diskutavom, kaip visuomeniškumas gali būti įvykdytas kuopose.

Pietų laiku tarp valgymo ir dainų planavom popietį New Yorke. Kad būtų patogiau lankyti miestą pasiskirstėm į tris grupes; mums vadovavo Irena Sandanavičiūtė ir Petras Vainius. Lipom į dangoraižius, lankėm bibliotekas ir Rockefeller centrą, nepraleidom nė žavingų kinų, o grįždami pailsėjom valgyklose.

Po vakarienės ponia Vygantienė skaitė paskaitą apie Pavyzdingą mergaitę — Pavyzdingą Ateitininkę. Tuo pačiu laiku ponas K. Kudžma kalbėjo berniukams apie jaunuolių problemas.

Šios dienos programa vakare baigės šokiais.

Visvaldas Gerdvilis pirmininkavo trečią dieną. A. Pocius skaitė paskaitą "Tautiškumas". Tautiškumą sudaro ne tik žmonės, bet ir kultūra, kalba, kraštas ir savybės. Sekančioje paskaitoje p. K. Kudžma paaiškino Šeimyniškumo principą. Reikia stengtis išlyginti konfliktus tarp jaunuolių ir tėvų. Paskutinę kursų paskaitą skaitė studentas Rimas Gedeika. Jis mums pasakojo apie vadovybės, ypatingai pirmininko pareigas ir mandagumą kalbėtojui. Vakarop dr. Vytautas Vygantas užbaigė rimtąją kursų dalį pasveikindamas visus ir primindamas, kad reikia stebėti pasaulio įvykius ir vykdyti, ką išmokom kursuose. Ta pačia proga kun. Pakalniškis išdalino visiems knygą — Jaunystės Maršas — iš A.F.V. Paskutinę dieną turėjom ir laisvalaikio, ne tik šokom ir dainavom, bet ir atsisveikinom su užkandine ir padėkojom šeimininkėms, kurios mus taip skaniai maitino per šiuos kursus.

Per paskutinius šokius turėjom ir juokų laikraštėlį, kurį rašė Remigijus Balčiūnas, Juozas Pauliukonis, Saulius Sužiedėlis ir Linas Baškauskas. Rimtoji dalis jau buvo pasibaigus, o dabar baigės ir linksmoji, kai sustoję rateliu, sudainavom "Lietuva brangi".

Sekmadienį po 11 val. šv. Mišių visi susirinkom bendrų pietų, kurie su dainomis baigėsi vėlai po pietų. Vakare daugumas vėl susitiko, kai atsilankė į šeštadieninės mokyklos Eglutę. Šokiai buvo po gražios programos. Tik šis vakaras buvo truputį liūdnesnis, kaip kiti, nes jau reikėjo atsisveikint... bet ne sudiev, o tik... iki!

Rymantė Bielkevičiūtė

BAŽNYČIOS PAVASARIS

KUN. K. PUGEVIČIUS
(Kun. K. Pugevičius yra dabartinis SAS Dvasios Vadas)

Štai vėl gavėnia! Ką reikia apie šį Bažnyčios sezoną manyti? Kai kam tai šiurpus laikas, per kurį drausta iki sočiai valgyt, uždrausti šokiai ir kiti pasilinksminimai, ir bažnyčiose visų dėmesys kreipiamas į Kristaus kančią ir mirtį.

Tokiems krikščionims gavėnia gali būti gana nuobodus laikotarpis. Reaguodami prieš tą nuobodumą, kai kurie iš viso nekreipia dėmesio į gavėnią, o kiti dantis sukandę negali iškęst iki Velykų.

O kaip Bažnyčia nori, kad mes suprastume gavėnią? Pažvelkime į mišiolą ir brevijorių, jei norime suprasti tradicinę Bažnyčios mintį. Ta tradicija jau nuo pirmųjų amžių, o ne tik nuo trylikto arba devyniolikto šimtmečio.

Mišių maldos ir skaitymai, kuriuos randame gavėnios brevijoriuje, buvo surinkta pirmuose Bažnyčios amžiuose, ir išreiškia giliausias krikščionybės mintis ir jausmus daug tiksliau už kai kurias vėliau paplitusias subjektyvines pamaldas.

Kokių minčių radome toje gavėnios liturgijoj, kad geriau suprastume gavėnią? Nėra abejonės, kad Bažnyčia kviečia tikinčiuosius daryti atgailą. Bet koks yra tikslas tos atgailos? Pirmųjų amžių Eklezija laikė gavėnią kaip pasiruošimą Velykoms. Per Velykas, ypač didžiojo šeštadienio — Velykų naktį, buvo krikštijami naujieji Eklezijos nariai: — konvertitai. Gavėnia tat buvo paskirta jiems atbaigti savo pasiruošimą krikštui. Tą pasiruošimą jie atlikdavo, atsilankydami į pamokas, per kurias buvo aiškinama Šv. Raštas. Tas pamokas pradėdavo kunigas su maldomis ir litanijomis. Anksčiau krikštyti taip pat atsilankydavo į tas pamokas ir pamaldas, kurios sutrumpinta forma sudaro mūsų Mišių pirmąją dalį iki ofertorijos.

Pirmųjų amžių Eklezijos "fuksai" suprato, kad priimdami Kristaus tikėjimą, jie stojo mirties pavojun. Todėl jie ir nesigailėjo apsiimti gana griežtų pasninkų ir kitų atgailos formų, kad pasistiprintų ateinančiai moralinei kovai. O jų vyresnieji broliai tikėjime, norėdami juos paremti ir parodyti su jais solidarumą, taip pat apsiimdavo pasninkauti ir atgailoti.

Būdavo krikščionių ,kurie buvo sunkiai nusidėję. Iš jų krikščioniška bendruomenė reikalavo, kad jie parodytų savo pasiryžimą mesti savo nuodėmes. Taigi ir iš jų buvo reikalaujama, kad jie viešai darytų atgailą ir ruoštųs "naujam krikštui", t. y. atgailos sakramentui.

Taip ir susiformavo krikščionių gavėnios dvasinė programa. Pagrindinis elementas tiems, kurie nereikalavo nei krikšto, nei išrišimo sunkių nuodėmių, buvo dalyvavimas Viešpaties vakarienėje. Prie to prisidėdavo visiems Dievo žodžio klausymas, kur būdavo išdėstoma žmonijos išganymo istorija. Pasninkas ir kiti atgailos būdai išpildydavo pirmųjų krikščionių gavėnios programą.

Bet visa tai žiūrėjo į Velykų naktį, kada nusidėjėliai po išrišimo, ir ištikimieji, simboliškai atnaujindavo savo krikštą per naujųjų krikščionių įvesdinimą. Per apeigas, per maldą ir giesmę, ir ypatingai per Eucharistijos atnašavimą, visi dalyviai jautėsi sujungti su Kristumi jo mirtyje ir prisikėlime.

Jie nebebuvo tik istorinių įvykių stebėtojai, bet tikėjo, kad jų dalyvavimas apeigose paslaptingu būdu jungė juos su Dievo Sūnumi. Tokiu būdu Dieviška gyvybė buvo sustiprinta jų sielose.

Taip ir mes gyvu tikėjimu turėtumėm žiūrėti į ateinančias Velykas, ir į gavėnią. Nei mes Velykų be gavėnios negalime suprasti, nei gavėnios be Velykų.

Modernusis katalikas stengias per gavėnią dalyvauti kas dieną šv. Mišiose ,ir suprasti, kas ten vyksta. Jausdamas savo nuodėmingą padėtį, krikščionis mielai apsiims tinkamos atgailos. Bendrai, jis pasinaudos gavėnios proga įsigilinti į savo tikėjimą ir to tikėjimo praktiką: per pamokslus, paskaitas, knygas, ir t.t. Čia norėtume pasiūlyti studentų (ir visų) skaitymui dvi nedideles, bet turiningas knygutes anglų kalba: "Lent and Easter; the Church's Springtime," parašytą Hermann Prarke, vokiečių kalba; ir "Preparing for Easter" parašyta anglų jėzuito Clifford Howell.

Kaip gavėnia prasideda žiemos šaltoje tamsumoje ir baigiasi pavasario šviesioje šilumoje, taip ir mūsų dvasia per tą laikotarpį teatsiveria Dievo meilei ir malonei. Taip gamtoje pavasaris iššaukia naujos gyvybės, kuri pradeda sruvent ir nešt vaisių, taip ir Bažnyčios pavasaris — gavėnia ir Velykos — visa atnaujina Kristuje.

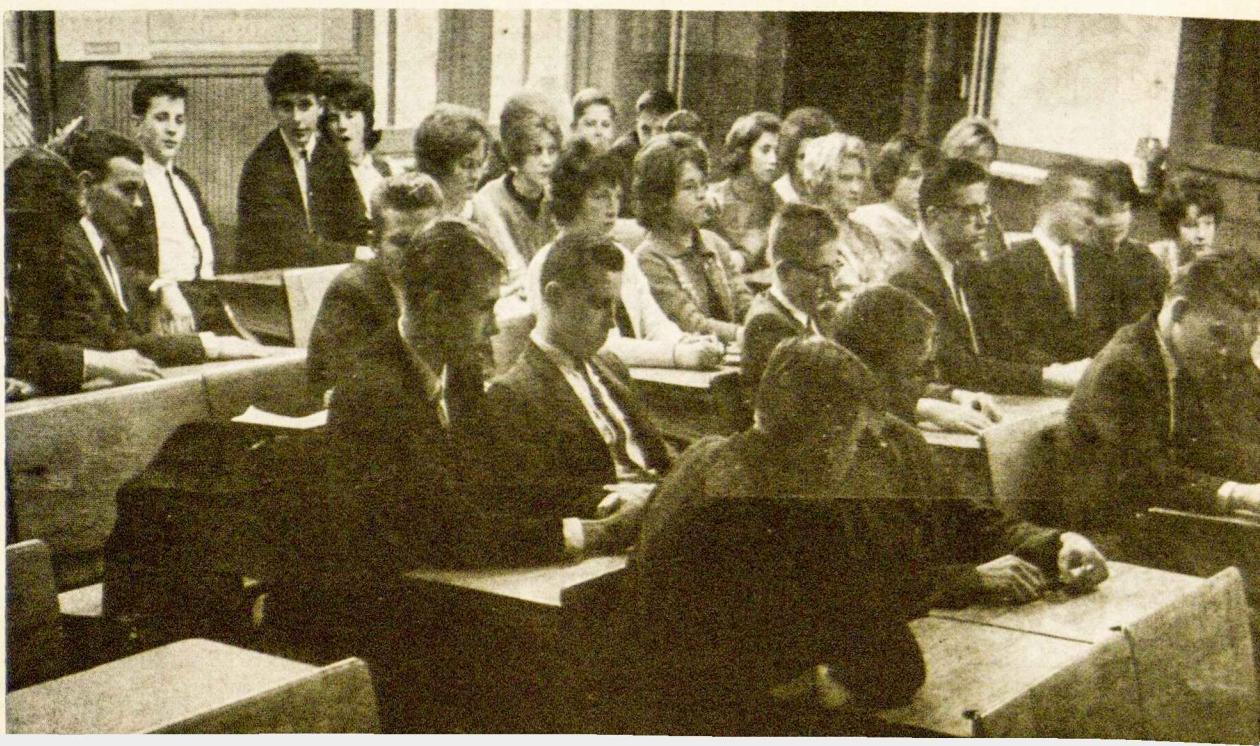

Kursantai atydžiai klausosi paskaitos

Nuotrauka V. Maželio

MINTYS IŠ KURSŲ

Dalia Katiliūtė

Dalia Katiliūtė studijuoja matematiką ir filosofiją Creighton universitete, Omaha, Nebraska.

Studentavimo dienos populiarioj vaizduotėj yra regimos, kaip dienos pilnos šypsnių ir laimės, pilnos išdaigų ir juoko. Pav., gerai žinomoj operetėj "The Student Prince" mėgiamiausios temos ir žymiausios dainos sukasi apie vyną, pavasarį ir meilę. Šioms dienoms daina "Mieli draugai, kai aš numirsiu,..." gana gerai atvaiz-

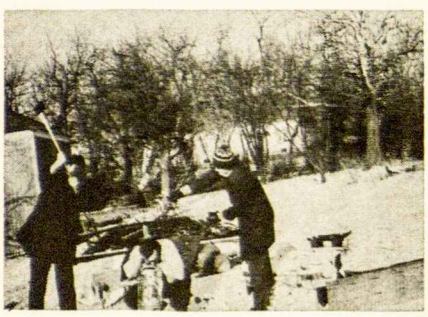

duoja bent paviršutinį tipiško studento nusiteikimą. Tačiau tos pačios dainos tolimesni žodžiai, "Velniop nuėjo jaunos dienos, ir nebegrįš jos niekada...", ne visada taip pat linksmai skamba studentavusiam prieš dešimtį metų, nes per dažnai tuose žodžiuose skamba karti tiesa. Baisu, kad tas pats neatsitiktų ir šių dienų studentui.

Kad nenueitų veltui tos brangios

jaunos dienos, kai dar netrūksta vilties ir entuziazmo, lietuviai studentai buriasi į įvairias organizacijas ne tik draugystės, bet ir lavinimosi tikslais. Tais lavinimosi tikslais ateitininkų organizacija ypatingai rūpinasi. **Ateitininkų Vadove** rašoma: "Studijos yra atskira veiklos sritis organizacijoje. Ateitininkų veikloje jos užima žymią ir reikšmingą vietą. Jų tikslas perteikti nariams ideologinį susipratimą, pagilinti visuomeninę orientaciją, parengti vadovavimui."

Gruodžio 26-30 dienomis, Childerley House, netoli Chicagos, įvyko SAS ideologiniai kursai. Tų kursų tikslas

tai ir buvo perteikti studentams ateitininkams ideologinį susipratimą, pagilinti ir paplatinti visuomeninę orientaciją, parengti tolimesniam vadovavimui.

Sekančiose eilutėse nesistengsiu duoti paskaitų santrauką. Kas nori santraukos, tas ją visada gali rasti SAS protokoluose. Kursai ir paskaitos, tačiau turi tikslą aktyviai sudomint klausytoją, palikti jam minčių, suformuluoti išvadas ir iškelti tolimesnius

klausimus. Dalį tų minčių, išvadų ir klausimų ir noriu jums perduoti.

Tikėjimo, pasaulėžiūros ir ideologijos reliatyvios pozicijos ir reikšmės žmogaus gyvenime išryškėjo dr. Vytauto Vardžio paskaitoje. Tikėjimas, be abejonės, užima pirmąją, svarbiausią vietą šioje trijulėje. Žmogaus pagrindinis tikslas čia žemėje yra atsiekti Gėrį ir Laimę. Tik Dievas protaujančiai būtybei gali būti galutinis

Tikslas — Didysis Gėris, Įsikūnijęs Džiaugsmas ir Laimė. Tikėjimas, taigi, yra kelias į šį pagrindinį tikslą, ir tuo tampa pagrindinė, vertingiausia priemonė, kuria žmogus gali naudotis.

Pasaulėžiūra jau nėra tokia absoliučiai reikalinga, nors visdėlto vertinga. Po šiuo įspūdingu žodžiu, pasaulėžiūra, slypi gana nekomplikuota prasmė: pasaulėžiūros suformulavimas, tai niekas kitas, kaip sąmoningas susumavimas įvairių nuomonių, sprendimų ir reakcijų į gamtą, žmogų ir Dievą — į visą pažįstamą pasaulį ir jo Tvėrėją (kiek Jis yra pažįstamas). Aišku, kiekvienas sudaro nuomonę apie beveik kiekvieną sutiktą reiškinį. Taigi medžiagos pasaulėžiūros sudarymui niekam netrūksta. Skirtumas tarp žmogaus turinčio pasaulėžiūrą ir to, kuris jos neturi, yra tik tas sąmoningas apmąstymas ir susumavimas turimų nuomonių ir reakcijų į darnią vienumą. Tačiau tos paprastos minties įvykdymas nėra toks paprastas ir lengvas, nes jis reikalauja susikaupimo ir minties (toks sportas retai yra populiarus), ir dažnai net nuomonių pakeitimo (protu pa-

Nuotraukos Stasio Ripskio.

1. Sunku gyventi žmogui ant svieto.
2. Po paskaitų — praktika.
3. Sparnuoti žodžiai.
4. Meldžiamės
5. Vakaras su daina.

siektos nuomonės ir išvados dažnai radikaliai skiriasi nuo veiksmo ir jausmo įkarštyje įsigytųjų).

Ideologija gi yra (pagal Šalkauskį) "organinga idėjų sistema, charakterizuojanti vieną kurią pasaulėžiūrą ir nustatanti praktinę gyvenimo bei veikimo liniją". Taigi žmonės turintys vienodą pasaulėžiūrą gali imti skirtin-

gas linijas tą pasaulėžiūrą įgyvendinti. Iš to iškyla mintis, kad nors Šalkauskio suformuluota ateitininkams ideologija yra nuostabi savo išsamumu ir apimtimi, visdėto nėra nė reikalinga, nė patartina ją palikti ar paversti sustingusia, užsifiksavusia sistema. Kadangi ideologija yra labiau priemonė į tikslą, o ne pats tikslas, tai su bėgančiu laiku ir keičiantis sąlygoms ir ji gali ir turi keistis, taikytis prie jų reikalų.

Katalikybė, jos reikšmė seniau ir problematika dabar, buvo dalimis gana išsamiai nagrinėjama trijų paskaitininkų: K. Trimako, S.J., A. Skirmuntaitės ir G. Kijausko, S.J. Nedažnai viduramžių tikėjimo ir filosofijos istorija pasirodo tokia įdomi, kaip kad ji rodėsi kun. Trimakui ją apibrėžiant

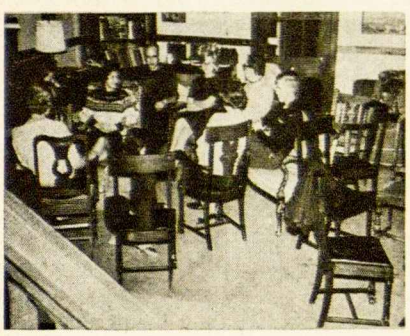

ir aiškinant. Mintyse lieka ir paskiros idėjos ir klausimai, kaip: Grynieji idealistai, pav. Hegel ,sako kad žmogų supanti aplinka yra tik jo vaizduotės padarinys. Nėra aktualios realybės, juslėmis apčiuopiamos, bet tik serijos proto ir valios nutarimų, kad "pasaulis" yra toks ar kitoks. Ir Dievas yra tik vaizduotės kūrinys. Bet lieka klausimas: Nors sakai, Hegeli, kad Tu esi, nes tu galvoji, bet kas Tu buvai prieš padėdamas galvoti, ar niekas? ir kaip išaiškinti Tavo atsiradimą pasaulyje jei Tu paneigi Dievą, kaip realų kuriantį Principą? Arba kita mintis: Jei Calvinas teigė, kad žmonės yra iš anksto Dievo nuteisti išsigelbėjimui arba pražūčiai (predestined), tai kaip jis išaiškina ir pateisina bausmės idėją? Iš paskaitos galima susidaryti labai ryškų vaizdą tos didžiulės įtakos, kurią įvairios religinės reformos ir revoliucijos turėjo Bažnyčiai, ir koki pavojai ir klystkeliai tykojo viduramžių tikinčiuosius ir norinčius susidaryti krikščionišką, katalikišką pasaulėžiūrą.

Modernus žmogus, jei jis nepripažįsta religijos, lieka tik su vienu gyvenimą vedančiu principu — egoizmu. Tuomet iškyla galingojo nario tipas. A. Skirmuntaitė, remdamosi Maceinos **Didžiuoju Inkvizitorium,** ir Carl G. Jung bei Gabriel Marcel mintimis ir teorijomis, išryškino religijos ir altruistinių principų stokos naturalią ir logišką išvadą.

G. Kijauskas, S.J., pirmųjų dviejų paskaitininkų mintis praktiškai pritai-

kė šių dienų gyvenimui. Kaip ugdoma krikščioniška asmenybė? Kuo skiriasi katalikas intelektualas nuo nekataliko? Kokia yra didžiausia šiais laikais kliūtis pilnam katalikiškam įsisąmonijimui? — Tie klausimai visiems labai svarbūs ir aktualūs. Bene didžiausia kliūtis krikščioniškos asmenybės ugdyme yra indiferentiškumas, abejingumas katalikiškom vertybėm, nesidomėjimas Bažnyčios gyvenimu. Šiuo metu vyksta Visuotinis Bažnyčios Susirinkimas kaip tik domisi ta problema — kaip kuo labiau tikinčiuosius priartinti prie veiklaus Bažnyčios gyvenimo, kaip sudaryti galimybes ir būdus tikintiesiems aktyviai dalyvauti beveik visuose Bažnyčios valdymosi ir veikimo aspektuose.

Lietuviai gana greitai aklimatizuojasi; tą faktą retai kas paneigtų. Taigi ir Amerikoj gyvendami lietuviai gana greitai persiima bent išorinėm išsireiškimų ir gyvenimo būdo bei pa-

pročių formom. Gal būt dėl to dr. Arūnas Liulevičius, kalbėdamas apie šių dienų, šios kultūros intelektualą, didesnę dalį paskaitos skyrė amerikiečio intelektualo gyvenimo apraiškų nagrinėjimui ir vėliau be didesnių pakeitimų ar pataisymų palygino amerikietį su lietuviu intelektualu. Kiek dabar intelektualas turi įtakos visuomenės gyvenimui? kiek jis dedasi į visuomenę, "liaudies", veiklą? Ypač JAV jis stovi atokiai nuo "liaudies", žiūrėdamas į masę gal su susidomėjimu, gal be paniekos žvilgsnio, bet vis tik iš tolo. Liūdna, bet tiesa kad dažnas vadinamas intelektualas ar inteligentas nejaučia nė noro nė pareigos būti savo mažiau išlavintam artimui draugu, pavyzdžiu, ar net vadu. Jis savo draugus ir pažįstamus randa savo kolegų tarpe, tai kitur nė nežiūri; jo ne tik mokslo ir darbo valandos, bet ir laisvalaikis yra praleidžiamas glaudžiai susigyvenusiam ir aplink nesidairančiam kolegų-intelektualų būrelyje. Be daug pataisymų tą patį galima pasakyti ir apie lietuvį intelektualą. Galima džiaugtis, kad dar kartais atsiranda vienas-kitas, kuris įgiįęs mokslo bagažą ir išsilavinimą grįžta į savo tautos tarpą ir perduoda savo išsimokslinimo rezultatus savo tautiečiams. Bet tas pasitaiko per retai. Intelektualo reikšmė visuomenės išsivystyme yra nepaprastai didelė ir svarbi. Reikalinga, kad lietuviuose jų būtų kuo daugiau.

Bet koks yra tikslas ir prasmė lietuvybės išlaikymo? Rimvydas Šliažas, nagrinėdamas tautiškumo sąvoką ir

reikšmę, priminė, kad tautiškumas yra ne materialinė, bet grynai dvasinė vertybė. Jos pagrindas yra meilė. Meilės tačiau negali būti, jei nėra pažinimo, nes ji ir yra gėrio pažinimas ir jo troškimas. Mylėti savo tautą privalome taip pat, kaip privalome mylėti savo tėvus, nes kaip esame savo tėvų

.....

Nuotraukos Stasio Ripskio.

1. Kur man keliauti?
2. Sprendžiam pasaulio problemas.
3. Pirmininkas atsargiai stebi sąjungą.
4. Jaunimas žaidžia.
5. Mes visi ten buvom.

vaikai, iš tėvų paveldėję fizines ir kai kurias dvasines ypatybes, taip esame ir savo tautos vaikai, iš jos paveldėję daugel per amžius sukauptų tautinių dvasinių lobių ir ypatybių. Meilė negali būti priverstinė, bet ji turi būti ugdoma ir puoselėjama. Mylimas yra tas, kuris mums daro gera — iš savo tautos esame patyrę gera. Bet dažnai dar labiau mylimas yra tas, kuriam darome gera (tą turbūt kiekvienas yra jau kasdieniniame gyvenime pastebėjęs) — taigi ir meilė tautai dažnai auga proporcingai su geru jai padarytu, net jei jis kyla ne iš meilės, bet tik iš pareigos jausmo.

Ateitininkams ir visiems lietuviams reikalinga vis daugiau vadų — vadų, kurie būtų išsimokslinę, išsilavinę, išsiauklėję, ir kurie galėtų savo mokslą, o ypatingai tautinį ir religinį įsisąmonijimą, perduoti einantiems po jų. Kęstutis Skrupskelis pastebėjo savo paskaitoje, kad studentų draugovės, tai idealios vietos ugdyti ir lavinti savyje vadovo savybes.

Vadovavimui reikalingos ne tik visuomeninės, moralinės ir asmeniškos būdo savybės, bet reikalingas yra ir formų bei procedūrų žinojimas. Tuo tikslu K. Skrupskelis paaiškino pagrindines procedūros taisyklės. Kad žinios nebūtų vien kartą išgirstos ir grynai teoretinės, būreliuose buvo mėginta pravest sumanymai parlamentarinės procedūros taisyklių rėmuose — kartais su linksmais rezultatais. Pav. viename būrelyje pravestas pasiūlymas "studentai turi sudeginti mišką". Bet opozicija prie pasiūlymo pridėjo pataisą "studentai turi sudeginti mišką, minint bočius nakties tylumoj". Pasiūlymas su pataisa praėjo, bet dideliam pirmosios grupės nuliūdimui, buvo išaiškinta, kad "minint bočius nakties tylumoj", reiškia "miegant". Taigi miškas liko nesudegintas.

Nuotrauka Stasio Ripskio

Didžiausia kursuose pramoga buvo dainavimas. Ir daina skambėjo visur: tarp paskaitų, prie stalo, vakare prie liepsnojančio židinio susirinkus... Ir gražu ir miela žinot, kad studentai dar ne visai persiėmę amerikiečių papročiais, dar turi savų, lietuviškų pramogų ir linksmybių... Ir dar negalima sakyt, kad mūsų jaunimas jau "toli gražu ne tokes, kaip anais gerais laikais", kad jis jau svetimų vėjų perpūstas, kad iš jo jau nieko gero nėr'... dar yra vilties.

POPIERINIS TVANAS

Aleksandras Andriušaitis

Žiloje senovėje ar viduramžiais galėjo koks pasiryžėlis turėti vilties perskaityti visus spaudinius, geriau pasakius rašinius, kurie jo laikais buvo žinomi ir pasiekiami. Tiesa, pasiekti juos nebuvo jau taip lengva, nes tie rašiniai buvo laikomi vienuolynuose (kur jie buvo dauginami, t.y. perrašinėjami ranka), ar valdovų pilyse, rečiau — specialiuose rinkiniuose. Betgi, bent teoriškai, atkakliam pasiryžėliui toks užsimojimas — perskaityti viską, kas parašyta, kad ir sunkiai, bet šiaip taip buvo galimas. Ir ilgus šimtmečius truko ši rami palaiminta pusiausvyra tarp rašinių ir negausių skaitytojų iki Gutenbergas viską apvertė aukštyn kojomis. Jo išradimo pasėkoje ranka-plunksna užleido vietą mašinai, ilgas kruopštus perrašinėjimas — greitam spausdinimui. Juo arčiau mūsų laikų, juo smarkiau auga tiek knygų skaičius tiek jų pavadinimų gausumas bei įvairumas. Knygos ir kitokie spaudiniai dabar pasirodo greit, lygiai greit jie suranda ir pasiekia skaitytoją. Auga raštingumas, kartu auga ir skaitytojų — knygų vartotojų skaičius. Eiliniam skaitytojui vis sunkiau ir sunkiau susigaudyti spausdinamų dalykų gausybėje, įvairume ir, svarbiausia, jų kokybėje. Juo toliau juo daugiau ir daugiau pasirodo spausdinių, jų pavadinimai ima nepaprastai įvairėti. Mūsų gyvenamais laikais jau ištisas popierinis lietus apipila mus knygomis, knygelėmis, brošiūromis, lapais, lapeliais, laikraščiais, žurnalais ir dar visokiais kitokiais spausdintais dalykais, kurių visų nei pavadinimų, nei paskirties apipilamas skaitytojas nė girdėti negirdėjo. Baimingai jis seka, kaip tas popierinis lietus virsta siaubinga popierine liūtimi. Štai kiek statistikos.

Vien tik JAV per pastaruosius metus išleidžiama apytikriai apie vieną bilioną visokio dydžio bei formos knygų per metus, vad. spaustuvės išmeta apie 2.000 knygų į minutę, arba apie 30 knygų per sekundę. Knygų produkcija tolydžio kyla ir, pav., 1965 metais žada pasiekti netoli pusantro biilono egzempliorių. Tie skaičiai apima visų rūšių knygas lygiai kietais lygiai popieriniais viršeliais (JAV vadinamos paperback books, paperbounds, paperbooks, pocket edition ir pan), lygiai visokias kitas.

Tai tik knygos. Vienas billionas knygų per metus reiškia vos tik 6 knygos kiekvienam JAV gyventojui. Ar be knygų yra dar kitokių spaudinių pasaulyje? Deja, yra, ir dar kiek! Tai žurnalai, laikraščiai ir kitokie periodiniai ir vienkartiniai leidiniai. Ir vėl, vien tik JAV apie keturius bilionus žurnalų — savaitinių, dvisavaitinių, mėnesinių ir kitokių — su virš 9.0000 įvairių pavadinimų metami kasmet į apyvartą, t. y. 24 egzemplioriai kiekvienam amerikiečiui per metus. Panašus vaizdas laikraščių rinkoje. O kur dar nesuskaitomos ir, rodos, neregistruojamos marios visokių visokiausių vienkartinių ir periodinių leidinių leidinėlių, kaip instrukcijos, apyskaitos, atspaudos, pranešimai, programos ir kita daugybė knygelių iki 48 puslapių ir, kurios dėl tos priežasties, knygomis nelaikomos.

Iki šiol ši statistika nedaug ką pasako. Ką gi, pagaliau, reiškia visi tie bilionai spaudinių, paskirstytų lygiomis tarp visų JAV gyventojų, vaikus ir kūdikius įskaitant. Nieko čia tokio, kad kiekvienam gyventojui per metus tenka kokios 6 knygos, 24 žurnalai, tiek pat laikraščių ir dar keli kitoki leidinėliai. Tai visai nedaug ir nieko baisaus, tuo labiau, kad viso krašto rašliavos skirstymas lygiomis tarp visų be išimties gyventojų yra

mechaninis darbas, negyvi skaičiai, kurie nedaug ką pasako, svarbiausia, jie neparodo, kaip eilinis skaitytojas yra veikiamas to bekrančio popierinio potvynio.

Ar visi gyventojai yra tuo pačiu metu spaudinių vartotojai, t. y. tų spaudinių skaitytojai? Pasirodo, kad ne: JAV, palyginus su kitais kraštais, tik mažas skaičius gyventojų p e r k a knygas. Įvairių tikrinimo bei tyrimo institucijų (American Institute of Public Opinion, Sindlinger Survey ir kt.) duomenimis tik apie 10% gyventojų perka knygas ir daugiausia vad. paperback (mažo formato, pusiau kietais viršeliais). Kas gi išperka tuos milionus knygų, kurios kasmet metamos į knygų rinką? Jas perka visokiausios organizacijos, institucijos, svarbiausia gi bibliotekos, tiek viešosios, tiek mokyklinės (pradinių, vidurinųjų, kolegijų, universitetų ir pan. bibliotekos), tiek visokios kitokios. Ne be to, kad tam tikras knygų skaičius lieka neišpirktas. Reikalas knygų įsigijimo sau, savo asmeniškam knygynėliui šiame krašte nėra paplitęs. Amerikietis bevelyja paimti knygą iš viešosios bibliotekos, negu ją pirkti.

Nepalyginamai šviesesnis vaizdas, tačiau toli neidealus, ypač palyginus su kitais kraštais, matome skaitymo srityje, knygų skaitymo srityje. Tų pačių institucijų duomenimis apie 30% visų raštingų JAV gyventojų (virš 18 metų amžiaus) randa laiko skirti knygų skaitymui. Šiaip gi JAV labiausiai yra skaitomi laikraščiai ir žurnalai. Šie periodiniai leidiniai yra taip paplitę ir taip įsisunkę į amerikiečio vidinį pasaulį, kad be jų jo gyvenimas yra sunkiai įmanomas. Gera tas ar blogai, bet taip yra. Laikraščiai ir žurnalai (9.000 atskirų pavadinimų) ėjo į amerikiečių kraują ir smegenis. Atėmus vieną gražią dieną iš jo tuos periodinius leidinius, jis pasijus nesavarankiškas, be nusistatymo daugelyje klausimų. Laikraščiai - žurnalai kartu su radiju ir TV duoda paruoštus atsakymus į visus klausimus ir atpalaiduoja amerikonišką skaitytoją - klausytoją nuo reikalo ir vargo galvoti, ieškoti kelių.

Tuo būdu po knygų lietumi patenka tik dalis JAV gyventojų, didesnė dalis lieka sausutėlė, ant daugelio gi neužkrenta nė lašo, vadinasi, vienas bilionas knygų tenka 30% suaugusių skaitytojų, arba 10 knygų vienam skaitytojui. Ne taip jau svarbu, kiek kiekvienam JAV gyventojui kaikas skaičiuoja knygų per metus: 10 ar 100 ar daugiau. Visiškai kitokį vaizdą gauname, pažiūrėję į reikalą iš skirtingo taško, būtent iš knygų pavadinimo taško, nes ne knygų egzempliorių skaičius, bet knygų pavadinimų ar knygų antraščių skaičius yra popierinio tvano esmė. Štai kas tada paaiškėja:

Vien tik JAV ir vien tik per vienus metus (1961) knygų rinkoje pasirodė virš 18.000 įvairių pavadinimų, nė knygų skaičius, t. y. gabalų ar egzempliorių, bet vien tik antraščių. Jei visos leidyklos prisiųstų kuriam nors vienam asmeniui po vieną jų tais metais išleistą knygą, tai metų gale jo lentynose stovėtų virš 18.000 įvairių įvairiausių knygų. Tie 18.000 pavadinimų jokiu prasmingu būdu nesiduoda paskirstyti nė tarp visų JAV gyventojų, nė tarp jų skaitančios dalies, tuo būdu visi 18.000 knygų tenka kiekvienam atskiram gyventojui. Štai kur tikras popierinis lietus!

Jei viduramžių skaitytojas dar galėtų tikėtis šiaip taip apimti savo dvasiniu žvilgiu visus jo laikais žinomus rašinius, tai moderniam skaitytojui toks darbas neįmanomas nė sapne. 18.000 knygų per metus! Ir tai vien JAV! O JAV, metinėje knygų produkcijoje stovi toli už Vakarų Vokietijos (apie 30.000 pavadinimų), už Anglijos (25.000 pavadinimų) ir net už Japonijos. Nė kalbos nėra apie Sovietų Sąjungą, kur metinė knygų produkcija siekia fantastinius skaičius: Veik taisyklė, kad visus duomenis, liečiančius Sovietų Sąjungą ,taigi ir knygų leidimą, reikia vertinti atsargiai ir kritiškai. Pav., pagal vienus šaltinius vien tik 1958 metais Sovietų S-goje knygų įvairiais pavadinimais buvo išleista virš 60.000.

Kaip gi įmanoma vienai galvai ne tik perskaityti, bet net peržvelgti visą tą kiekį spaudinių, pasirodančių visame pasaulyje ir dargi per vienus metus. O kur dar kitos, apie 100.000 pavadinimų knygos, išleistos vien tik JAV iki 1959 metų. Geriau pastatykime čia tašką.

Visi tie duomenys, kuriais iki šiol žaidėme, turėjo padėti sudaryti apytikrį vaizdą, kas darosi spaudin'ų pasaulyje. Daug svarbesnis klausimas: kaip tie skaičiai gali praktiškai reikštis atskiro kritiško skaitytojo vidiniame gyvenime, kaip jis daugiau ar mažiau sėkmingai gali plaukti per popierinį vandenyną? Grįžtant vėl prie ano senų ar viduramžių skaitytojo, galime teigti, kad ir jis neskaitė visų be išimties rankraščių, ritinių ir kitų rašytų darbų. Ne viskas jam buvo reikalinga, naudinga ir įdomu, ne viskas jam buvo ir įkandama. Jis rinkosi tik jam reikalingą ir įdomią sritį ir tik tam tikrus šaltinius. Ne kitaip ir modernus, mūsų laikų skaitytojas: ir jam nėra nei reikalo, nei prasmės, nei galimybės skaityti visas be išimties buvusias, esamas ir naujai pasirodančias knygas. Iš neaprėpiamos knygų jūros skaitytojas pasirinks tik tas, kurios jam tikrai reikalingos ir įdomios. Bet net ir taip dalyką suprastinus, knygų potvynis, tiesa, nepaprastai nusėda, bet vis vien lieka nenugalimas. Tegu, sakysime, kuris eilinis skaitytojas, siekiąs per skaitymą savęs lavinimo, apsiribotų tik labiausiai jam reikalingomis bei įdomiomis sritimis, kaip grožine literatūra bei jos kritika ir dar priedo istorija ir tuo tarpu nieko daugiau. Bet net ir tokiu atveju prieš jo akis gulės virš 4.500 naujų knygų (2630, 888, 1049), pasirodžiusių vien tik 1961 metais ir vien tik JAV. Tai yra toks skaičius, kurio joks skaitytojas, kaip jis besistengtų, neįveiktų, nes neįmanoma perskaityti 13 knygų per dieną. Panašus vaizdas ir kitose srityse. Štai, pav., 1961 m. knygų skirtų jaunimui išleista: JAV virš 1.600 ir Anglijoje virš 2.000. Jaunuolis ar jaunuolė, norėdami su tokiu kiekiu susidoroti, pavirstų skaitomąja mašina, kuri tik rytų knygą po knygos ir nieko kito neveiktų. O kur dar laikraščiai, žurnalai, vadovėliai, kiti spaudiniai ir kiti darbai.

Net ir viena kuria sritimi apsiribojus, ne tik visas knygas perskaityti, bet net žinoti visus jų pavadinimus, yra darbas, kuris viršija vieno žmogaus jėgas. Pagaliau, ir tas visų svarbiausia, ar yra iš viso koks reikalas, tikslas bei prasmė skaityti visas esamas ir naujai pasirodančias knygas? Taip, teisingai, tokio reikalo ir tikslo nėra ir negali būti. Tas beprasminga ir nereikalinga nei savęs lavinimui (pagrindinis skaitymo tikslas), nei žinių gavimui, nei, pagaliau, poilsiui bei malonumui (populiariausias ir mėgiamiausias skaitymas). Ne spaudinių gausumas, bet jų kokybė ir tik kokybė apsprendžia gerą, tinkamą skaitymą.

Jūrose laivas laiko kryptį pagal pastovius, paprastus, visiems jūreiviams gerai žinomus daiktus: saulę, žvaigždes, kompasą. Esti tokių kelrodžių ir popierinėje jūroje. Juos žinoti ir juos įsisąmoninti turėtų kiekvienas rimtas skaitytojas. Tie kelrodžiai yra paprasti. Jų yra du:

1. Tik labai maža visų knygų dalis yra gera ir vertinga,

2. Reikia rinktis. Rinktis pačias geriausias ir vertingiausias knygas. Kalbant apie knygų vertingumą, yra svarbu žinoti, kad visais laikais, bet ypač mūsų laikais, gerų knygų į apyvartą patekdavo ir patenka tik labai ir labai nedaug, viskas gi kitas yra šlamštas, t.y. blogos, netinkamos knygos, ypač tokios "kurių nuodai labai įmantrūs ir sunkiai susekami... Krūvos pelų, kuriuose nedaug grūdų... Knygos, kurias mes skaitome, tegul ir nerūpestingai, vis vien daro į mus įtakos, daug didesnės, negu mes esame linkę manyti. Dėl to knygas savo skaitymui privalome rinktis su didesniu rūpestingumu, negu kada renkamės draugus bei artimus" (Nosh Por-

ter - Books and Reading). Kaip užtat svarbu žinoti ir visada atsiminti tą nemalonų ir liūdną faktą, kad šiandien visur vyrauja blogos knygos ir blogi spaudiniai. Neteisybė, kad geriau skaityti bet ką, negu visai nieko neskaityti. Priešingai, "daugeliui geriau ir saugiau visai neturėti nieko bendro su knygomis: knygas, kaip ir žmones galima skirstyti į avis ir ožius" (Thomas Carlyle). "Geros knygos, kaip ir geri draugai, yra negausios ir rinktinės" (A. B. Alcott). O štai, ką tuo reikalu teigia didysis vokiečių filosofas Arturas Šopenhaueris: "Literatūroje lygiai kaip ir gyvenime: kur neatsigrįžtum, visur užtiksi nesuskaitomas ir nebepataisomas žmogiškos padermės minias, kurios nelygu musės vasarą visur spiečiasi, viską gadina. Štai iš kur toji blogų knygų daugybė, štai iš kur tos išbujojusios literatūrinės piktžolės, smaugiančios tikrąjį gerąjį grūdą. Devynios dešimtosios mūsų laikų literatūros turi vienintelį tikslą — išvilioti iš visuomenės kišenės dolerį. Tam tikslui sąjungą sudarė autorius, leidėjas ir spaustuvė. Dar pragaištingesnė, dar suktesnė ir akiplėšiškesnė apgaulė yra toji, kur visokie reporteriai ir rašeivos sėkmingai naikina gero skonio jausmą ir numuša tikros kultūros lygį. Atsiminkime: tas, kas rašo kvailiems, visada randa marias skaitytojų. Tuos tad mūsų negausius laisvalaikius privalome skirti tik visų laikų ir visų tautų dvasios milžinams, t.y. tiems, kurie aukštai iškyla virš žmonijos." Žodžiai su didele pagieža ir širdgėla parašyti prieš 100 metų, bet kaip jie tinka mūsų laikams.

Kas gi lieka daryti? Reikia rinktis! Rinktis, kas yra geriausio, kilniausio, vertingiausio, ko kiekvienam sąmoningam skaitytojui labiausiai reikia, kas jam labiausiai tinka. Ryžtingai, nedvejojant atmesti į šalį visą šlamštą. Po to rinktis iš geriausio geriausį. Tad rinktis. Bet kaip ir kur? Nes "net ir tarp knygų, kurias numatėme skaityti, bus daug tokių, kurios mūs neliečia. Tad tikras menas bus atidėti jas į šalį" (P. G. Hamerton). Kas padės pažinti netinkamas ir sustoti ties tinkamomis knygomis? Tokie vadovai yra. Reikia juos pažinti ir su jais nuolat laikyti ryšį. Tinkamai vertinti ir rinktis tinkamas knygas padeda knygų apžvalgos. Apžvalgos senosioms, jau išleistoms knygoms, apžvalgos naujai leidžiamoms knygoms ir pan.

Apie jas kitą kartą.

PASAKA – NEPASAKA

DALIA KOLBAITĖ

Laiptuose, vedančiuose į kuorą, ilgai buvo girdimi žingsniai. Tada sugirgždėjo spynoj raktas, ir sunkios geležinės durys su mažu, grotom išraizgytu langeliu prasivėrė į tai, kas iš pirmo žvilgsnio atrodė panašu į celę. Sienos augštos ir iš akmens. Lubose mažas langas, vienintėlis šviesos ir oro šaltinis, taip pat grotom užpintas. Gi ant grindų — nieko, be sumintos žemės, apipelėjusių šiaudų ir juodos skylės kampe, kuri, rodės į prarają atvirus. Atėjusius pasitiko šimtmečių persisunkęs kvapas. O jie buvo trys, kurie atėjo. Pirma ėjo tarnas, kuris nešė žibintą, paskui pilies lordas ir jo septynių metų sūnus.

— Augščiau žibintą, šunie, kam gi aš tave laikau, jei tokio paprasto darbo negali atlikt. Ėjo aplink kambarį, pirštais liesdamas nuo drėgmės aprasojusių sienų akmenį. — Hm, tikras palocius pelėms. — Atsisuko į sūnų. — Matai, vaike, kokie įtaisymai mūsų protėviams buvo naudingi. Žiūrėk, vaike, į sienas, jų niekas neišlauš; į langelį, pro kurį tikrai niekas neišliptų. Tai bent tvarka!

Vaikas stovėjo suakmenėjęs, įsikibęs tarnui už skverno.

— Ką gi, ar bijai? Nėra ko, nusikvatojo kažkaip sausai. Paėmęs už rankos privedė prie grindyse juoduojančios skylės. Pašvietus nieko nesimatė.

— O kaip manai, kam gi ji reikalinga? — tarė, ir stumtelėjo žemės grumstą. Tik po kiek laiko pasigirdo duslus garsas. Vaikas apsikabino tėvo koją ir pradėjo verkti.

— Tai tau, maniau, kad tu jau vyras, o štai paleidai dūdas. Lordas paėmė vaiką ant rankų ir ranka stipriai suėmęs smakrą, pakėlė taip, kad vaiko akys susitiktų su jo.

— Bet esi mano sūnus, ir to tu turi neužmiršti. O atsisukęs į tarną: — Iššluok grindis ir palaikyk atviras duris, kad išsivėdintų. Gi baigęs raktą atnešk man, pridėjo, laiptais leisdamasis žemyn su vaiku.

— Taip mano lorde, atsakė tarnas.

Jau buvo trečia diena, kaip lordo pily puotavo. Lordas kėlė vestuves savo vyriausiai dukrai, kuri nebuvo graži, bet kurią pasisekė gerai nutekinti. Didžiojoj salėj, kurios sienos buvo iškłotos kilimais ir iškabintais sumedžiotų žvėrių kailiais, buvo uždegtos beveik visos pilies žvakės ir puikūs, ilgi ąžuoliniai stalai apkrauti maistu. Tarp svečių, ir bėgiojančių tarnų, maišės gerų veislių šunes. Pasieniais stoviniavo jauni berniukai, kurie, karts nuo karto paprašyti, padainuodavo. Vidurinio stalo gale sėdėjo lordas. Jo dešinėj — jaunikio tėvas, gi kairėj — apylinkės vienuolyno viršininkas. Prie pat lordo, ant mažos kėdutės sėdėjo jo sūnus, vienintėlis, ilgai lauktas įpėdinis.

— Taip, taip. Vaišinkitės, sveteliai... karts nuo karto atsilošęs, permesdavo žvilgsniu puotaujančiuosius. Kaip sakiau, neblogą derlių šie metai atnešė. Gal būtų geresnis, pertraukė rankove lūpas, jei ne tie kalių vaikai valstiečiai...

— Tokių vaišių, mano lorde, visame gyvenime nesu matęs, kalbėjo keldamas vyno taurę vienuolis. Jo apvalus veidas, žandams įraudus ir prakaitui įžibinus, dar atrodė apskritesnis, gi pats vos sutilpo kėdėje. Akys ašarojo, o rankos vis kliuvo plačių abito rankovių.

Lordas prisitraukė jaunikio tėvą prie savęs, tardamas ausin:

— Matai, kaip sužydo dvasios tėvas... taip nekalbėtų, jei visam vienuolynui nebūčiau pasiūdinęs naujas sutanas. Ha, ha... Politika, supranti...

Uošvis, augštas vyras, išdžiūvęs mėgino juoktis, bet kažkaip nesisekė. Ilga nosis išsekusiam veide atrodė dar ilgesnė, gi akys pilkomis pelėmis šmaikščiojo neramiai aplink.

Tai sakai gero derliaus susilaukei — kažkaip numykė. E, o pas mus medžioklė, tai kaip kad niekad. Mat, šernų buvo privisę... — ir vėl nunarino galvą.

Po kiek laiko lordas pasilenkė prie vienuolio.

— Žinai, tėve, giriasi, lyg nežinočiau jo padėties. Vi-

Aš klausaus paskaitos

V. Mieželio nuotrauka

sai jam neužderėjo, ar valstiečiai, kirmėlės, išgraužė viską. Stena, senis. Jei ne ta maža pasoga, kurią išsiderėjau, išlėktų iš čia jie ir jo paliegėlis sūnus pirm nei spėtų nusičiaudėti...

— Nekalbėk taip, mano sūnau, lorde, — pašnibždėjo šis atgal. Gi artimo meilė...

— Tėti, tėti, — pertraukė vienuolį įsikabindamas į ranką sūnus, — Sakalas kandžiojasi.

— Ha, ha, — praplyšo juoku lordas. Jei jau paukštis kandžiojasi, tai kąsk atgal... — Glostė vaiko galvą. — Mano sūnus, mano įpėdinis... — Surimtėjęs atsisuko į jaunikio tėvą.

— Mieliausias mano, leisk dar kartą padėkoti už sūnui atneštą tokią, kaip čia pasakius, puikią dovaną...

Tuo tarpu prie lordo prisiartino pilies užvaizda ir kažką pakuždėjo į ausį. Lordo veidas pasikeitė, bruožai suakmenėjo, akyse gimė kažkas keisto.

— Štai ir pagaliau atėjo laikas... staiga trenkė kumščiu į stalą. Eik per juos visus ir šauk, kad mes pritrūkome vyno. Supranti, asilo galva, ką sakai?.. Nesu girtas, nebijok. Bet, jei nenori rytoj kabėti po šaka, žiūrėk man, kad kiekvienas girdėtų, kad vynas išsibaigė, supratai? Kiekvienas.

Didžiojoj salėj ūžė. Dauguma svečių gerai įsisiūbavę. Vieni mėgino dainuoti, kiti ginčijosi. Keli mėgino atsikelt ir eit, bet svirduliuodami sugriūdavo ant tarnų rankų. Vienas gi atsistojo ir laikydamasis už stalo, pakėlė taurę ir užriko::

— Kur mūsų šeimininkas, kur mūsų lordas?... Į sveikatą jam, į sveikatą... už tokias puikias... vaišes...

Atsiliepė iš visų stalų:

— Į sveikatą, į sveikatą, gerajam lordui.

Lordas šypsojosi, bet jo lūpos buvo įtemptos lyg stygos. Staiga akys karštligiškai užsidegė. Vienoje salės pusėje dešimtis tarnų tempė vynui išnešioti indus ir, sustatę prie sienos, pylė į juos vandenį. Gi paskui nešiojo prie stalų ir pylė į taures. Staiga lordas šoko iš kėdės, stūmė stalą, prie kurio sėdėjo. Indai su maistu krito ir liejos žemėn gėrimas. Salė apmirė.

— Kas, — pro sukąstus dantis šniokštė, — kas išdrįso mano namuos pakeist vandenį į vyną?

Pribėgęs užvaizda drebančia ranka parodė į žmogų, sėdintį prie paskutiniojo stalo. Salę slėgė tyla.

— Jūs, — pirštu dūrė į tarnus. Tučtuojau jį į kuorą — lėtai prašvokštė. Prakaitu rasojo kakta, gi pats veidas buvo paraudęs.

Salėje įtampa atslūgo. Pasigirdo balsas, turbūt to, kuris tik ką buvo taurę kėlęs į lordo sveikatą.

— Į kuorą jį.

— Į kuorą, į kuorą! — atsiliepė keli balsai šen ir ten, paskui visa salė pradėjo šaukti.

— Į kuorą jį!

— Mano lorde, mano lorde, pasigailėk jo , — mėgino pagriebt ranką vienuolis. Tik ne į kuorą, prašau, maldauju, dėl Dievo, dėl artimo meilės. Geriau tiesiai pakark jį, bet nevesk į kuorą...

— Į kuorą jį, šaukė salė įtužimo pagauta. Jis drįso pakeisti vandenį į vyną...

Tarnai išvedė žmogų. Puota gi tęsėsi toliau. Vidurinio stalo sėdėjo lordas. Jo kairėje — vienuolis; dešinėj — jaunikio tėvas. Gi sūnus, išplėstom akim stebėjęs, aplink sėdinčiam dideliam juokui, ėmė, sterblėj esančiam, sakalui vieną po kitos pešti plunksnas.

LIETUVOS NACIONALINĖ MOKSLŲ AKADEMIJOS BIBLIOTEKA

DRAUGOVĖS VEIKLOS PROGRAMA

Stasys Rudys

Stasys Rudys, baigęs Chicagos Universitetą su bakalauro laipsniu chemijoje, yra buvęs Chicagos Draugovės pirmininkas, SAS Centro Valdybos pirmininkas.

Užduota tema, atrodo, skamba gana svarbiai. Juk, brolyti, tu mano, viskas remiasi veikla, ir kur jos nėra, tie smerkiami, kaip kokie išdavikai. Nu, gal nėra taip blogai, bet kažkas panašaus, tai vistiek yra. Mano supratimu tema turi apimti šiuos aspektus.

(1) Aptarimas pačios Dr-vės veiklos programos. Kas ji tokia yra, kad galėtume kalbėti apie tą patį dalyką.

(2) Jos pritaikymas individualiai, kiekvienai draugovei.

(3) Reikalingumas planavimo veiklos programos ir kaip tas planavimas turėtų vykti.

(4) Ir tos programos ar veiklos pristatymas draugovei.

Taigi, pasakius apie ką kalbėsime, dar leiskite jus įspėti, kad į jus kalbėsiu kaip į dr-vių valdybų esančius, ar netolimoje ateityje būsiančius narius. Nes juk pabaigę šiuos kursus, jūs būsite pilni ryžto ir energijos savo dr-ves vesti, kaip vienas kolega išsireiškė "stebuklingais keliais". Ir tarp kitko visiems jums linkėčiau iš šių kursų išsivežti kaip tik šitokią nuotaiką.

Susitarkime šitaip, kad draugovės veikla tai yra visas draugovės gyvenimas t. y. viskas, kas draugovės ribose ar dr-vės vardan yra daroma. Žinoma, reikia jau čia pradžioje pastebėti, kad kai kurie dalykai, kuriuos nuveikiate yra svarbesni, bet, pavyzdžiui, ir salės papuošimą šokiams ar, jos sutvarkymą po jų galima irgi laikyti veikla.

Ar visi patenkinti su šitokiu aptarimu?

Taigi dr-vės veikla yra dr-vės gyvenimas, ar geriau gyvenimas draugovėje.

Dabar pažiūrėkime, kuriose srityse ši veikla pasireiškia. Ir čia peržiūrėkime, ką draugovėje darome. Pradėkime nuo pav. Bendrų Šv. Mišių, Komunijos, gal rekolekcijų, susikaupimo dienų. Aš skaityčiau šiuos veiklos punktus kaip priklausančius

Religinei sričiai.

Toliau susirinkimuose turime paskaitas, referatus, diskusijas, ruošiame studijų dienas ir t. t. Šie veiklos aspektai priklausytų

Intelektualinei (studijinei sričiai).

Taip pat ruošiame kavutes, agapes, šokius, dainų vakarus, alaus išgėrimo konkursus, gal ne?, ir t.t. Šitie, manau, priklauso Socialinei (pramoginei sričiai).

Pasireiškimas visuomenėje, taip pav. suruošimas minėjimų, literatūros vakarų — koncertų, gal net reiškimasis spaudoje straipsniais (priklausytų visuomeninei kovos sričiai). Atrodo, paminėjome At-kų principus, tai vot jie ir nustato tas sritis.

Nesakyčiau, kad kiekvieną veiklos punktą galima įstatyti išimtinai į vieną šių sričių, bet jis turės daugiau atspalvio vieno negu kitų.

Dabar reikėtų trumpai pažiūrėti, iš kur tie veiklos punktai kyla, kodėl jie draugovėje yra vykdomi.

1) Iš įvairių tradicijų susidariusių metų bėgyje. Vadinasi, kas nors įvyko pereitais ir užpereitais metais. Nu, tai, žinoma, turi įvykti ir šiais. Čia gali būti kaip pavyzdžiui Čikagos Naujųjų Metų sutikimas, ar Gavėnios šeštadienių seminarai, taip pat draugovių metinės šventės.

(2) Sąjungos Centro Valdybos nustatytų uždavinių atlikimas. (Pav., surinkimas pinigų Ideologiniams kursams bei Metinės temos nagrinėjimas).

(3) Per susirinkimus pavienių narių iškelti pasiūlymai, pvz., laikraštėlį išleisti, šokius padaryti.

(4) Valdybos posėdžiuose iškilę planai.

Pagrindinė veiklos arena yra dr-vės susirinkimas, čia draugovė pasireiškia savo pilnumoje, taigi įjungia, ar turėtų įjungti, daugiausia narių, už tat valdyba turėtų atkreipti daugiausia dėmesio į juos. Manau, visi gerai žinome, receptas, pagal kurį visos dr-vės galėtų suruošti gerus susirinkimus, neįmanomas. Dr-vės yra viena nuo kitos skirtingos. Nariai ir aplinkybės skiriasi. Taigi kas vienoje dr-vėje sukelia žmones ant kojų, gal kitoje vietovėje praeis, kaip šlapia mazgotė, nei dulkių nesukeldama. Už tat reikia pažinti savo draugovės žmones žinoti, kas juos paveikia, kokie jų interesai. Iš to galima spręsti, koks turėtų būti susirinkimas, kaip apie jį pranešti nariams. Pvz., jei nariai gerai reaguoja, galima tik atvirlaiškį pasiųsti. Jei chroniškai nesilanko, pabandykit telefonais vienam paskambinti, pasakyti, kad dar paskambintų kitam ir t.t. Galima taip pat įdomiau apie susirinkimą aprašyti, pvz. įdėti kelias mintis iš paskaitos, kuri bus susirinkime skaitoma ir paklausti, ką jūs apie tai manote, ir panašiai. Manau, jūs patys galite sugalvoti įdomesnių būdų.

Patys susirinkimai ir šiaip visa metų veikla neturėtų būti tik šiaip taip sumėtyta. Ji turėtų turėti kokį nors tikslą ir todėl turi būti suplanuota. Be veiklos plano daug sunkiau orientuotis, kur draugovė stovi. Ir tuo pačiu nereikia per kiekvieną posėdį klausti "nu, tai, ką dabar reikia daryti"? Ar neproduktingiau energija ir laikas sunaudojama, bandant atsakyti klausimus, kaip įvykdyti sekantį veiklos plano punktą?

Veiklos planas turėtų apimti visas anksčiau minėtas sritis. Manau, valdyba turėtų įvertinti dr-vės būklę ir atrasti silpniausiąją draugovės sritį, tada uždavinys būtų akcentuoti šią sritį, žinoma, neužmirštant kitų. Pavyzdžiui, jei draugovės nariai vienas kito nepažįsta, tai gal reikėtų daugiau šokių, vakarėlių, ar prieš susirinkimą kavutė. Čia reikėtų prisitaikyti prie sąlygų esančių kiekvienoje vietovėje.

Žinoma, susirinkimų planavimui reiktų skirti gan didelę dalį laiko. Ir ne tik pačiai programai, bet ir jos pristatymui dr-vės nariams. Jei jūs galvojate, kad ši programa gera, tai įtikinkit savo narius, kad ir jų galvojimas sutiktų su jūsų (pav. Kennedy byla). Kas tinka susirinkimų programai, tas tinka taip pat ir kituose veiklos punktuose. Jūs turite paveikti narius, kad jie pasisavintų jūsų galvojimą, šio punkto svarbą ir reikalingumą. Reikia atsiminti, kad tą programą sudarant jūs žinote, kokia draugovė yra, ir kokia jūs norite ją padaryti. Taigi jūs ugdote savo

draugovės narius. Sudarant planą nesibijokite naujumų, tai kas, kad niekada nebandyta, po galais, gal **praeis.** Juk visi dabar standartiniai dalykai buvo kadaise nauji. Taip pat nesibijokite atmest kokios nors įsisenėjusios tradicijos, kuri gal nieko draugovei nebeduoda, o tik užima laiko, kuris geriau galėtų būti sunaudojamas.

Iš narių galima tikėtis gerų patarimų tik juos reikia pratinti, net galima sakyti, priversti pagalvoti. Taigi sudarytas planas turi būti lankstus, kad jame būtų galima įdėti ir naujų projektų.

Veiklos programos plano viena iš svarbiausių užduočių yra kaip įtraukti daugiausia narių į veiklą. Metodai skirsis kiekvienoje dr-vėje. Bet vienas būdas yra paskirti komisiją įvairiems projektams, pvz. metinei šventei komisiją, Pax Romana dienai suruošti komisiją, etc. Įvesti daugiau diskusijų mažuose būreliuose. Įjungimas visos dr-vės į veiklą ir bus tas didysis uždavinys ir tai jums pavyks, kiek jūs patys įdėsite į tai darbo.

Taigi, sutraukiant, pamatėme, kad veikla yra gyvenimas draugovėje, kad kur įvairios veiklos šakos, mintys, ateina.

Taip bandėme parodyti svarbą susirinkimų ir peržvelgėme planavimo programos ir jos pristatymo dr-vės nariams svarbą.

ŽVELKIME FAKTAMS Į AKIS

(MINTYS IŠ PRANEŠIMO ATEITININKŲ STOVYKLOJE INGLEBURN)

Šiandie lietuvių jaunimas Australijoje nepajėgia pilnai įsijungti į visuomeninę veiklą. Pažvelgus į mūsų organizacijas nedaug jaunimo užtiksime jų viršūnėse. Turiu mintyje tą jaunimą, kuris šiame krašte brendo, mokėsi ir yra tokio amžiaus, kad jau savo jaunatviškas jėgas galėtų skirti lietuviškiems reikalams visuomenininkų eilėse. Randame jaunimą jaunimo organizacijose. Deja, tų organizacijų idėjos irgi nėra patrauklios mūsų jaunajai kartai. Tos organizacijos klestėjo tada, kai lietuviškasis tuometinis jaunimas buvo kitokioje laiko dvasioje, negu dabar, tad nenuostabu, kad reikia pakeitimų artimiausioje ateityje, kitaip mes galime išnykti su išnykstančiais dabartiniais visuomenininkais. Mūsų dabartinei padėčiai atitinka J. Ambrazevičiaus žodžiai **"Lietuvių nelaimė tebėra ta, kad jie praktiniame gyvenime arba veikia visai be plano, arba amžinai tik planuoja. Planams ruošti išsenka energija, ir nebelieka jiems jėgų realizuoti. Taip buvo palaidota daug puikiausių sumanymų".**

Mano keliamos mintys nėra naujos. Panašiomis temomis yra daugybė straipsnių, bet apgailėtina, kad viskas tuo ir užsibaigia, kaip sako H. Balzac: **"Mums netrūksta idėjų, o žmonių kurie jas vykdytų."**

Lietuvoje augęs jaunimas brendo visai kitoje dvasioje, negu dabarties jaunimas, pakliuvęs visai į kitas aplinkybes. Kas buvo brangu ir aktualu Lietuvoje augusiai kartai, mūsų šiandieniniam jaunimui nesuprantama.

Dabartinis jaunimas įtakojamas dviejų mokyklų: lietuviškosios iš tėvų pusės, ir "progresyviosios" iš australiškos aplinkos: aišku, kuri turi didesnės įtakos. Gyvenant krašte, kur lankomos mokyklos, sutinkami draugai svetimtaučiai kitų pažiūrų ir idėjų turi mus paveikti — tai neišvengiama.

Tragiškiausia yra tai, kad senoji mūsų karta šito pilnai nejaučia, ir rezultate viskas paliekama, kaip buvo praeityje. Spaudoje keliamas mūsų jaunimas į viršūnes, kad jo dalis pasirodo viešumoje. Straipsnių apie jaunimą — "Jaunimas yra! Jaunimas nežuvęs! Jaunimas kalba lietuviškai" ir t. t. pilna. Bet kur mūsų studentija, kodėl jų nesimato visuomenininkų eilėse? Kodėl jų nesimato susirinkimuose, minėjimuose, atstovų tarpe įvairiuose ne jaunimo suvažiavimuose? Mūsų vyresnieji teisinasi tikėdami: bus reikalas — atsiras. Bet ar tikrai atsiras? Tam klausimui užtikrinto atsakymo nėra.

Dažnai mane kankina mintis, kodėl mūsų senoji karta tiek nejautri dabartinėms gyvenimo aplinkybėms, kad nemato ir nesistengia padėti dabartinei jaunajai kartai, pakliuvusiai į skirtingą auklėjimo mokyklą? Ar jie tiek paskendę savo kovose už savo idealus ir pažiūras, kad visa kita jiems nesvarbu? Iškalbingiausias pavyzdys Lietuvių Namai, kur statėm, ten beveik visur pastatėm po dvejus. Tai gražus pavyzdys lietuviško dosnumo, lygiai ir kovos už savo pažiūras. Bet ar tas naudinga mums ir mūsų ateities kartoms? Vietoje vieno gražaus lietuviško pastato turim po dvi lūšnas. Ar panašiai nėra ir kasdieniniame gyvenime?

Jau esame išbuvę 20 metų svetur. Kas bus dar už 20 metų? Dabartiniai visuomenininkai jau ne vienas bus pasitraukę iš mūsų tarpo. Kas užpildys jų eiles?

Dabar yra pats laikas susirūpinti, kaip iš jaunimo tarpo išauginti visuomenininkus, kurie su laiku galės įsijungti į lietuviškąjai bendruomenei vadovaujamus organus. Tam atsiekti reikia įvairių pakeitimų, kurie lai nebūna suprastį kaipo "moderniškumo revoliucija", bet prisitaikymas prie dabarties sąlygų. Pripažinkim, kad jaunimas nebėra tos galvosenos, kokios buvo, kai kūrėsi mūsų dabartinės organizacijos. Dabar reikia stengtis padaryti tas pačias organizacijas patrauklias ir viliojančias.

Čia jaunimas pats turi jieškoti būdų ir priemonių savas organizacijas padaryti patraukliomis, kad jaunuoliai sava valia įsijungtų į jas, o ne kitokiu būdu. Naujos idėjos turi būti nenutylimos, o keliamos, o vėliau vykdomos. Tačiau mūsų organizacijos turi palikti lietuviškos. Be lietuviškumo tapsime šiamet krašte vadinamais "fan club". Prieš akis didelis ir sunkus uždavinys, kuris neišspręs per savaitę, mėnesį, ar metus, bet gali užtrukti ilgą laiką. Bet jis turi būti išspręstas ir atliktas.

Pagrindinis uždavinys — lietuvybė. Neužtenka vien lietuvio vardo; reikia ir bendruomeniškumo, sąmoningumo, kuris toliau veda į visuomeniškumą. Visuomeniškumas neišvengiamas. M. Aurelijaus žodžiais **"bėgti nuo visuomeninių pareigų, tai pasidaryti dezertyru".**

Negalime užmiršti ir skolos mūsų krašto žmonėms, kurie neša svetimųjų primestą jungą. Mūsų keliamos mintys apie krašto terorizaciją laisvajame pasaulyje yra ramstis politikams, kovojantiems prieš komunizmą. Visuomet laikykime atmintyje šv. Pranciškaus Saleziečio žodžius: **"Didžiausia žmonių nelaimė yra ta, kad jie labai gerai žino tai, ką jiems kiti skolingi, bet mažai jaučia, ką jie patys kitiems kalti."**

Ateities lietuvių bendruomenė bus tokia, koks bus jaunimas šiandie pasiruošęs. F. Dostojevskis pasakė: **"Žmogaus buvimo paslaptis nėra tik gyventi, bet taip pat žinoti, kam gyventi."** Taigi, nebijokime tiesti kelių, kuriais ateity keliausime.

Nesivaržykime naujų idėjų, nes vieno iškelta mintis, kelių remiama, gali paplisti, anot L. Bierne: **"Viešoji nuomonė yra jūra, kuri užtvenkta tol kyla, kol putodama prasiveržia pro kraštus, aptvindo šalį ir viską su savimi nusineša".**

Algis Bučinskas

Iš "Mūsų Pastogės"

SPAUDOS APŽVALGA

Mūsų dalyvavimas Pax Romanoj, kurios paskutinis suvažiavimas vyko Montevideo mieste, ir bendra pasaulio padėtis atkreipia vis daugiau dėmesio į Pietų Ameriką. — Mums atrodo padėtis prinokusi revoliucijai. Mums labiausiai rūpi ar katalikai vadovauja reformoms, ar užstoja joms kelią. Viešoji nuomonė vakaruose turbūt iki šiol manė, kad Bažnyčia Lotynų Amerikoj yra konservatyviųjų pusėj. Tačiau toks įspūdis negali būti paremtas naujaisiais faktais iš Čilės. **The Atlantic,** Sausio mėn. 1963 m. apžvelgia padėtį Čilėj ir mato ten veiksmingų žygių iš valdžios pusės. Tačiau patį radikaliausią žygį padarė to krašto Bažnyčia. Ji atidavė visą savo žemę ją dirbantiems ir padėjo ūkininkams paskolomis ir įsteigdama kooperatyvus. Visi Čilės vyskupai paskelbė viešą laišką, kuriame jie protestavo prieš dabartines sąlygas, kuriose tautos mažuma turi daugumą žemės ir 10% gyventojų gauna 50% tautos pajamų, o nuošalių vietovių ūkininkai gyvena be vilties, kad jie kada nors galės iš savo skurdo išsilaisvinti. Vyskupai pareiškė, kad neužtenka duosnumo iš turtingųjų, bet kad reikia pagrindinių reformų krašto ūky, mokesčių sistemoj ir administracijoj. Kartu jie reikalauja didesnio darbštumo iš visų. Toks vyskupų pareiškimas yra tikrai revoliucionieriškas, nes iki šiol turtingieji laikė Bažnyčią savo reikalų gynėja.

The Commonweal, Sausio 4 d. 1963 m., turi Michael Harrington straipsnį "The American Contradiction". Harrington iškelia dalykų, kurie prašosi reformų JAValstybėse, bet neranda reformatorių. Ši padėtis, amerkoniškasis prieštaravimas ,atsiveria jam ryškiai James Baldwin straipsny **New Yorker** žurnale, kuriame šis negras intelektualas papasakoja apie savo vaikystės skurdą ir susitikimą su Elijah Muhamed (negrų rasistų sektos vadu). Visai gretimai tam žurnale yra skelbimai siūlantys pirkti brangakmenius ir šampaną — Amerika prieštarauja sau su savo įprastu dinamizmu. Taip Amerikoj yra sutarimas visų visuomenės kritikų, kas blogai, bet vietoj veiksmo atsistoja optimistiška, neabejojama prielaida, kad pasikeitimai kada nors bus. Yra galimybė, kad Amerikos palinkimas į pusiausvyrą ir kompromisą sustabdė jos vystymąsi. Ši padėtis aiškiausiai matoma kongrese, kur respublikonų ir pietiečių demokratų koalicija nepraleidžia jokių pažangesnių įstatymų.

Galbraith knygoj "The Affluent Society" pastebi, kad pertekliaus visuomenė turi kartu ypatingo pobūdžio pastovų vargingumą, vadinasi grupę, kuri nedalyvauja pilnomis teisėmis visuomenės gyvenime. Tačiau niekas nesiryžta dabartinio status quo pakeisti, nes gyvenimą valdo įtakingos institucijos, kurios socialiniu ir kultūriniu atžvilgiu nejaučia jokios atsakomybės. Neveiklumas yra tokios kultūros išdava ,kuri valdoma tų, kurie uždirba iš sistematiško proto gadinimo. Pati kritika yra lyg patenkintas ligonio stebėjimas savęs.

Visuomenės kritikai negali būti skaičiumi įtakingi politikoj. Tačiau iki šiol tokie prezidentai kaip Lincoln, Roosevelt, Wilson, FDR integravo jų "consensus" į savo politiką. Šis integravimas nebevyksta dabar. Amerikos visuomenė laikoma "integruota". Kiekviena įtakinga grupė yra suinteresuota išlaikyti status quo. Lieka skurdas ir neteisingumas, tačiau ne tarp tų, kurie įtakingi politikoj, bet tik tarp tų grupių, kurios neturi balso ar gana jėgos. Net darbininkų unijos sutinka su dabartine padėtimi. Amerika yra įdomi tuo, kad ji gyvena pilnai dabarty, kad ji turi pirmą visuomenę, kuri neturi jokios utopijos. Iš šios situacijos kyla tas jausmas žmoguje, kad jis plaukia be krypties, kad jis neturi tikslo. Harrington klausia, ar ši padėtis galės ilgai trukti.

Kadangi jau užsiminėm apie konservatyviąją grupę, tai pažvelkime arčiau į ją. Gerą charakteristiką duoda John Kamerick straipsny "The New Conservatives" **Catholic Mind,** Sausio mėn., 1963 m. Iš visų konservatizmo vadų pasisakymų Kamerick sustato tokias neigiamybes: Konservatizmas 1. sumažina komunizmo pavojų užsieny, 2. nesistengia suprasti šio amžiaus sudėtingų problemų, bet siūlo paprastas formules iš paprastos praeities, 3. sumaišo socialines reformas su komunizmu, 4. įsigalėjęs atvertų kelią komunizmui daug kur nesuderinamas su katalikybės socialine programa, 6. paliktų kaikuriuos socialinius neteisingumus, 7. turi antidemokratiškus palinkimus, 8. daug kur pripažįsta privilegiją, bet ne atsakomybę, 9. atiduotų visuomenę nepažabotos ekonominės galios malonei.

Kamerick paremia savo išvadas ištraukomis: pav. socialinių problemų srity konservatyvieji siūlo segregacijos reikalą palikti valstijų rankose ir tuo užtikrintų, kad niekas nebūtų daroma. Jie pasisako prieš pajamų mokestį ir prieš valdžią. Iš to aiškėja, kad jie iš tikro nekovoja prieš komunizmą, bet "welfare state", idėją, kad valstybė rūpinasi savo piliečių gerbūviu. Norėdami grįžti į "laissez-faire" laikus prieš New Deal jie nemato, kad tik socialinis aprūpinimas sumažino komunizmo pavojų. Demokratija išugdė idėją, kad valstybės tikslas yra užtikrinti bendrą gėrį ir gerbūvį ir tuo tik neišsipildė Markso pranašystė, kad darbininkija kapitalizme vis daugiau nuskurs.

Amerikoj jau prieš pilietinį karą buvo žinomi korporacijos pavojai: kad ji gali tapti per galinga ir daryti, ką ji nori, būdama mažos grupės begalinių pajamų ir įtakos šaltiniu. Korporacija yra tik dirbtinis asmuo ir todėl be sąžinės, todėl be moralės ir todėl pavojinga. Pijus XI. pasisakė prieš individualistinę dvasią ekonomijoj teigdamas, kad ekonomija turi socialinį ir moralinį charakterį. Su didėjančia automatizacijos sukurta bedarbe laisvasis pasaulis turės tai įrodyti. Tokios plačios apimties problemoj tik įstatymai galės užtikrinti, kad technika tarnaus visų gerbūviui. Katalikų pozicija aiški. Jonas XXIII. sakė: "Kur valstybė neveikia ekonominiuose reikaluose, kada ji turėtų, ar neveikia pilnai, ten seka nepagydoma civilinė netvarka." **Mater et Magistra** nustato, ko bendrasis gėris reikalauja: a) duoti darbą didžiausiam skaičiui, b) sustabdyti privilegijuotų klasių augimą, c) išlaikyti pusiausvyrą tarp uždarbio ir kainų, d) aprūpinti didžiausią skaičių su geresnės kokybės prekėmis ir aptarnavimais, e) pašalinti nelygybę įvairiose ekonomijos šakose, f) išlaikyti pusiausvyrą tarp ekonominio augimo ir esminių socialinių patarnavimų, g) pritaikyti gamybos būdus prie mokslo ir technikos pažangos, h) užtikrinti, kad gyvenimo lygio pakėlimas tarnautų taip pat būsimoms kartoms.

Stovime krizėje ir prieš didelius uždavinius, tačiau konservatizme nėra jokių idėjų. "Randame tik pavojingą, neatsakingą negatyvizmą."

R. Šliažas

Korp! Grandis iškėlę savo vėliavą virš Jaunimo Centro Chicagoje.

DARBAI IR ŽMONĖS

BOSTON

Studentai snieguose

Bostono draugovė žiemoja. Paskendę snieguose ir saldžiuose mieguose garbingoji valdyba sapnuoja apie buvusius laikus ir didelius veiklos planus. Bet nariam nesiseka snausti — jie nerimsta... Garbingoji valdyba nutarus išbandyti narių ištikimybę ir kantrybę sugalvojo nešaukti susirinkimų — tačiau neramieji nariai paėmė iniciatyvą į savo rankas. Nuobodus gyvenimas be susirinkimų: nėr kas veikti. Susitarė vieną vakarėlį Bostono slidžiom gatvėm suslinko pasiklausyti Harry Belafonte. Susirinko beveik visa draugovė ir entuziastiškai prisidėjo prie "Matildėlės" dainavimo. Po koncerto visi nugarmėjo į kavinę, kurioje prie staliukų diskutavo koncerto muzikalinę ir kultūrinę vertę.

Vieniem patiko, kitiem ne. Diskusijos baigėsi draugiškai — visi sutiko, kad buvo koncerte ir klausės Belafonte... naudingai buvo praleistas vakaras ir pasidalinta estetiškais išgyvenimais... tačiau trūko — trūko kažko. O dienos buvusių laikų, kur dingot jūs šiandieną? Kur tie vadai anų laikų — ? Jie miega saldžiai visi, visi...

CHICAGO

Draugovės veikla

"Neišeik, neišeik tu iš sodžiaus..." skamba Jaunimo Centre, kai Chicagos studentų ateitininkų draugovė pradeda susirinkimus. Jų jau buvo trys šiais metais. Pirmajame, kuris įvyko rugsėjo mėnesį, Audronė Garbenytė apibūdino SAS vasaros stovyklą. Šiame susirinkime buvo taip pat pristatyta naujoji valdyba ir buvo diskutuota būsimoji draugovės veikla.

Lapkričio mėnesio susirinkime Rimvydas Šliažas davė įvadą į metinį temą. Trečiame susirinkime Tėv. K. Trimakas, S.J., mūsų naujasis dvasios vadas, pateikė galybę klausimų, į kuriuos atsakydami nustatėm, kokie mūsų temperamentai.

Kas trečią penktadienį susirenkame Jaunimo Centre nagrinėti problemas, kylančias kasdieniniame studento gyvenime ir taip pat temas, kurių neįtalpiname draugovės susirinkimuose. Diskutavome knygą "God's Frontier" ir Lilės Tumosaitės vedami nagrinėjome vienatvę. Tačiau čia mūsų veikla dar nesibaigia. Atsigaivinimui išvykome į Maple Lake. Spalio mėnesį suruošėme kavutę naujiems nariams — abiturientams ir pirmus metus universitetą lankantiems. LSS suvažiavimo išvakarėse taip pat suruošėme susipažinimo vakarą. Gruodžio 23 dieną Tėv. Trimako vedami turėjome susikaupimo dieną.

Apie tolimesnę draugovės veiklą mūsų darbščioji valdyba dar vis suka galvas ir jų rezultatus parašysim vėliau.

* * *

Po dešimtos valandos Mišių, studentai rinkosi į Jaunimo Centrą. Ten jiems truputį užkandus, pasidalinus švenčių įspūdžiais, ir padainavus, Chicagos SAS draugovė sausio 6 d. pradėjo pirmą 1963 m. susirinkimą.

Tėvas K. Trimakas, S.J., pradėjo susirinkimą malda, po kurios buvo pakviestas kun. dr. A. Baltinis pakalbėti tema, "Intelektualas ir religija". Savo kalboj jis nagrinėjo, kad prieš viduramžius žmogus jautėsi priklausąs nuo pasaulio. Paskui, per viduramžius, jis jautė priklausomumą ir pagarbą Dievui. O moderniuose laikuose jis norėjo išsilaisvinti nuo pasaulio ir nuo Dievo, pastatydamas protą aukščiausioj vietoj. Nusivylimas proto galingumu jam grąžino aiškų žvilgsnį į religiją.

Po paskaitos Jonas Račkauskas ir Rimantas Repšys buvo išrinkti atstovais į nepaprastąją konferenciją.

Po to šnekėta einamaisiais reikalais. Čia buvo duotas pranešimas apie Naujųjų Metų sutikimo pasisekimą, pranešta apie būsimas ideologines diskusijas, ir buvo pasakyta, kad metinė tema bus nagrinėjama narių diskusijomis.

Per laisvąją tribūną buvo pranešta apie "Ateities" vakarą ir buvo duotos kelios pastabos jos platinimo reikalu.

Paskui buvo meninė dalis, kurią išpildė Dalia Kolbaitė, paskaitydama savo įdomų kūrinį „Pasaka, nepasaka".

S. K.

* * *

Diskusijos apie tautiškumą

1963 m. sausio 11-tą dieną, žvarbiam vėjui kaukiant ir statant sniego pilis pasieniais, patvoriais, užkampiais ir palei stulpus, susirinko dvylika apaštalų, bet vienas iš jų pasišalino dar diskusijoms neprasidėjus, jaukioje ir šiltoje "Ateitininkų Ramovėje", Tėvų Jėzuitų globoje. Chicagos Studentų Ateitininkų Draugovės dvasios vadas, tėvas K. Trimakas, S.J., vienas iš energingiausių dvasios vadų, taip pat atsilankė ir bandė moderuoti mūsų pokalbius, ginčus, ir pateisinimus. Bet kada jauni protai ir dvasios įsibėgėjo, buvo beveik neįmanoma juos sulaikyti.

Tadas Rūta pravedė įvadą diskusijoms iš dr. Girniaus **Tauta ir tautinė ištikimybė.** Pagrindinė mintis buvo „Nutautimas ir kovos rūšys prieš jį." Keletas pavyzdžių: a) vieningumas ir solidarumas veikloje, b) aktyvus įsijungimas ir dalyvavimas jaunuomenės lietuviškoje veikloje ir visuomenėje, c) vyresniųjų pavyzdys jaunesniesiems. "Nutautimas yra ne kas kita, kaip vienos tautybės pakeitimas kita" (Dr. Girnius, pusl. 148). Įvadas ideologinėms diskusioms bendrai apsiribojo "B. Tautinė ištikimybė svetur", pp. 125-63 (I. Tauta ir kraštas). Nors buvo bandyta apsiriboti pagal dr. Girniaus apibūdinimus, bet to neišlaikėme. Buvo pareikšta daug, senosios kartos akimis žiūrint, revoliucinių minčių tautos atžvilgiu.

Karštos diskusijos išėjo iš savo ribų paliesdamos ne tik religiją, bet ir pasaulio bendruomenę (Jungtines Tautas). Tautos sąvoka buvo palyginta su automobilio modeliu. Pradedant žiūrėti iš istorinio taško, galima argumentuoti, kad tautiškumo sąvoka (nacija) išsivystė 18-tame amžiuje ir taip kaip aplinkybių verčiama, kad išsivystė gali ir išnykti.

Mes išgriovėme visas „Maginot", „Kinijos" sienas ir perleidome tautos sampratą šviežiu oru. Gaila, kad mes pilnai nesupratome, ko norėjo dr. Girnius išreikšti, bet nusprendėme, kad prel. Krupavičiaus "Drauge" išsireiškimas: "nutausti, reiškia nuodėmę" neturi pagrindo. Kalba kaip atatinkamas įrankis išlaikyti tautai ir tautiškumui ptvirtina poezijos sunkumas išversti į kitas kalbas. Tai vienas iš savitų aspektų tautiškumo atžvilgiu. Be to iškilo klausimas kaip konkrečiai padėti savajai tautai. Įsijungti į darbmą tautos labui pagal savo išgales ir sugebėjimus. Ir savotišku keliu priėjome prie dr. Girniaus vieno iš pagrindinių principų: "Kovoti su nutautimo grėsme — tai visų pirma ne išlaikyti, o **kurti,** būtent įžiebti jaunosiose kartose tautinę gyvybę" (p. 162).

Kei Pi

CLEVELAND

Studentai ateitininkai

Clevelando draugovė gerai laikosi. Susirinkimai daromi kas tris savaites, paįvairinami paskaitom ar referatais. Paskutiniam susirinkime arch. A. Aidis skaitė paskaitą apie architektūrą — prieš tai, p. Mikulskis kalbėjo apie Lietuvos muziką ir muzikus. Kolega Idzelis taip susidomėjo savuoju referatu, kad prižadėjo sekantį kartą duoti tęsinį.

Naujasis Dvasios Vadas, kun. Paškevičius, nors iš tolokai atvažiuoja, stropiai rūpinasi studentų problemomis, įnešdamas į draugovę naujesnę ir gyvesnę dvasią.

Nariai, norėdami praktiškai įgyvendint principus, šiuo metu rūpinasi Ateities vajum, o netrukus ir Lituanus vajum.

Be to, manoma šį pavasarį pastatyt "Operetę, kuri neoperetė". Tikimės kad bus priimta su tuo pačiu entuziazmu, kaip stovykloje.

DETROIT

Studentų draugovė

Gruodžio 16-tos dienos Detroito Studentų Ateitininkų Draugovės susirinkimas įvyko ponų Mikailų bute. Į susirinkimą gausiai atsilankė nariai ir kandidatai. Pirmininkavo Algis Bublys, ir sekretoriavo Romas Leparskas.

Po pradėtinės maldos buvo perskaitytas Giedrės Bajorūnaitės pereito susirinkimo protokolas ir buvo priimtas be pataisų.

Pirmininkas praskleidė susirinkimo tikslą, pabrėždamas, kad šis susirinkimas neturėsiąs formalios programos, bet suruoštas specifiniai painformuoti Draugovę apie dabartines problemas ir numatytus veiksmus, mūsų draugovės ir bendrai Sąjungos.

Išrikiuoti buvo sekantieji punktai:

Ideologinės stovyklos tikslas buvo perskaitytas. Išryškinta buvo ta mintis, kad ši stovykla yra ruošiama priimti ne atostogautojus, bet rimtai nusiteikusius narius, kurie turi norą ideologiniai pasigilinti. Norintieji važiuoti atsirado trys.

Paaiškinta buvo "Ateities" žurnalo kritiška padėtis. Tie, kurie dar yra

skolingi žurnalui, buvo paraginti atsiskaityti kuo greičiausiai. Išaiškėjo, kad kai kurie skolingi net $10.

Iškeltas buvo klausimas apie pertvarkymą bažnyčios knygynėlio. Visi sutiko, kad Algis Gladkauskas iki šiol yra nepaprastai daug laiko paaukojęs knygynėlio priežiūrai. Dėl to kilo pasiūlymas padalinti šitą naštą tarp visų narių. Buvo nutarta, kad tas reikalas būtų sutvarkytas kuo greičiausiai.

Su dideliu entuziazmu nariai priėmė pasiūlymą ateinantį šeštadienį suruošti iškylą į Dainavą.

Iš Ateitininkų Moksleivių yra gautas pasiūlymas suruošti "bendrą dieną" su studentais. Pasiūlymas buvo priimtas. Pirmieji pasiūlymai dėl tos dienos programos buvo, kad būtų iš ryto bendra Komunija, o vakare šokiai. Nariai buvo prašomi iki sekančio susirinkimo tos dienos programai papildančių siūlymų.

Albina Hakaitė papasakojo apie mergaičių ir moterų rekolekcijas, kurios įvyko Oxford, Mich.

Pirmininkas paaiškino apie numatomą nepaprastą konferenciją New Yorke. Per šitą konferenciją bus keliami organizaciniai klausimai. Atstovai bus renkami vienas nuo dvidešimt penkių. Iš Detroito yra pasiūlyti Algis Gladkauskas, Algis Bublys, Antanas Gilvydis ir Vytenis Damušis.

Per ateinantį susirinkimą pradėsime diskutuoti metinę temą.

Susirinkimas baigtas malda ir daina.

Sekretorius

TORONTO

Studentų ateitininkų draugovė

Toronto studentų ateitininkų draugovės pagrindinis tikslas šiais metais yra pastatyti ją "ant kojų". Susirinkimai todėl yra skirti supažindinti kandidatus su ateitininkų ideologija ir paruošti juos įžodžiui.

Iki šiol yra buvę du susirinkimai. Pirmame buvo išrinkta nauja valdyba ir apsvarstyta ateinančių metų veikla. Nutarta mėginti išgvildenti metinę temą ir paruošti kandidatus įžodžiui. Sekančiame susirinkime naujieji nariai buvo supažindinti su ateitininkų organizacija ir jos tikslais.

Ryšiai su moksleiviais buvo šiek tiek sustiprinti per arbatėlę, kurią suruošė studentai moksleiviams. Taip pat studentai dalyvavo bendroje ateitininkų susikaupimo dienoje prieš Kalėdas.

Po Naujų Metų planuojama nagrinėti metinę temą naudojantis pačių narių parašytais referatais. Po egzaminų išsiblaškyti planuojama iškyla. Pavasarį ruošiamoj metinėj šventėj bus duodami naujųjų narių įžodžiai.

URBANOS DRAUGOVĖ

Urbanos veikli draugovė iki šiol turėjo keturis susirinkimus, iš kurių du buvo sušaukti suruošti Newman Clubui eglutę norint parodyti lietuviškus Kalėdų papročius. Parengėm eglutę iš šiaudelių padarytais papuošalais, be to pagiedojome kalėdinių giesmių. Mūsų programa gerai pavyko ir visiem labai patiko.

Be to, suruošėm rekolekcijas, į kurias buvo pakviesti visi Urbanos lietuviai studentai. Konferencijas įdomiai pravedė kun. A. Tamošaitis, S.J. Rekolekcijose dalyvavo nemaža studentų.

Ateityje numatoma suorganizuoti studijų dienas, prelegentais pakviesti kolegas R. Šliažą ir R. Rudį ir visą Čikagos draugovę svečiais. Taip pat žadame per sekančius susirinkimus skaityti savo referatus.

VOX POPULI

1963 sausio 9.

Ateities Administracijai

Ačiū už pranešimą prenumeratos reikalu.

Ateitis iki šiol lankė mane, kaip bendradarbę. Nesant tokios galimybės, linkiu geriausios sekmės atsisveikindama.

O. Audronė

24 gruodžio 1962

Gerbiamieji:

Šiandien gavau jau antrą numerį bevardžio žurnalo. Tiktai pavartęs puslapius pastebėjau, kad tai gal ATEITIS. Vien tik iš viršelio to tikrai nežinočiau. Argi gėdinatės ATEITIES vardo?

Gediminas Naujokaitis

P. S. Linkiu sekmės spaudos darbe, bet prašau, grąžinkite "ATEITIS" ant ATEITIES veido!

Didžiai Gerbiamas Administratoriau,

Jūsų laiškutį gavau kartu su maloniais švenčių linkėjimais, atsakau tuo pačiu.

Prašomu reikalu apsiimu mielai patarnauti, bet labai abejoju, ar tai bus efektyvu. Galima pamėginti. "Ateities" idealai man visuomet buvo labai brangūs. Juo esu nuo pat jaunučių dienų. Tad visuomet galite kreiptis į mane: mielai ir labai mielai patarnausiu.

Mano manymu, mūsų katalikiškas jaunimas neturi apsiriboti tik U.S.A. pažinimu, jis turi pažinti ir kitų kraštų problemas, jaunimo polėkius, jų kovas tiek moraliniame, politiniame, socialiniame ir intelektualiniame gyvenime: jis turi būti auklėjamas integraline prasme. Mano labai dideli linkėjimai "Ateičiai" 1963.

Jūsų visada —

kun. prof. dr. P. Ragažinskas

30. XII. 62, Medellin.

Ateitininkų Šalpos Fondas 1962 metais pajamų turėjo 1,678 d. Pajamas sudarė:

grąžinta skolų 600 dol.
nario mokestis 1.078 dol.

1962 metais Ateitininkų Šalpos Fondas studentam paskolino 1200 dol.

Šiuo metu Fondo iždė yra 1,159 doleriai.

Ateitininkų Šalpos Fondui **visi** ateitininkai sendraugiai moka po 3 dolerius per metus (Kas Fondui moka nemažiau kaip 10 dolerių, tų vardus skelbiame spaudoje). Šiais metais Fondui atsiuntė nemažiau dešimties dolerių šie asmenys:

Kun. E. Paukštis	100 dol.
Prelatas M. Krupavičius	66 dol.
Dr. J. Balčiūnas	30 dol.
Dr. V. Adams	25 dol.
A. V. Miknis	20 dol.
D. A. Belickas	10 dol.
V. Šaulys	10 dol.
L. Lumas	10 dol.
Dr. A. Razma	10 dol.
Kun. P. Patlaba	10 dol.
V. Vaitkus	10 dol.
Dr. P. Žemaitis	10 dol.

Kun. Vytautas Pikturna
Ateitininkų Šalpos Fondo
iždininkas

1962. XII. 18.

Kreivos Šypsenos, reaguodamos į pamirštus ir apleistus plotus mūsų rašliavoje, paskelbė slaptą romano konkursą, kad būtų ugdoma rezistencinė dvasia ir aprašomas pozityvus charakteris. Kad komisijai būtų lengviau spręsti, kiekvienas autorius su romanu turėjo atsiųsti atskirą sąrašą vaizduojamojo charterio charakteristikų. Štai laimėjęs sąrašas ir romanas:

Nealfabetinis sąrašas herojės pozityvių savybių.

Sveika (psichiškai ir fiziškai)
Geltonplaukė
Mėlynakė
Švelni
Kukli
Graži
Gera
Gudri
Gabi.

Štai premijuoto romano ištrauka:

Taurioji Matilda prie Okeano

Ilgas, labai ilgas kelias nuo Šančių ligi ošiančio, ūžiančio, šniokščiančio okeano, kur žalios bangos veja viena kitą, ir jų viršūnės, pasipuošusios baltom skepetom triukšmingai lūžta atsimušusios į pilkas, kietas, šiurkščias uolas, kurios sustingo, ilgus šimtmečius bestovėdamos išdidžiai atsukusios veidą į beribes tolumas ir nebegirdi alsuojančio vandenyno, nebejaučia lakstančio vėjo, nebemato skęstančios saulės, kuri veltui nudažo rausvai uolų pilkumą.

Stovėjo Matilda, išdidžiai atsukusi veidą į nerimstantį vėją, kuris draikė jos pozityviai geltonus plaukus ir glostė jos pozityviai baltą veidą. Tauriai alsavo Matilda, kaip tas didelis vandenynas, kaip kadaise ties Šančių upeliu apsvaigusi pavasario žiedų margume. Ak, tai buvo nerūpestingos pozityviai praleistos jaunystės dienos! Dabar gi drumstė Matildos mintis atlėkę vėjai, kurie nupūtę tą pavasarišką puotą kaupė didelius juodus debesis audrai. Stovėjo Matilda prieš egzistencinį klausimą, kuris nerimo jos sielos gelmėse kaip nesibaigiąs jūros ošimas, kaip taurus jos alsavimas. **Būti ar nebūti, būti ar nebūti,** būti ar nebūti... Viskas taip rišosi su tėvyne, su Šančiais, su tuo pozityviu pavasariu. Ilgai dar būtų užsibuvusi Matilda prie ūžiančio okeano, jei nebūtų nusprendusi **nebūti** ir grįžti namo, nes vakarop pasidarė vėsoka.

(Gal bus daugiau)

In Memoriam arba studentiški prisiminimai

Dainava!?! Saulė leidos raudona
Buvo vakaras tylus, ramus.
Vėjas nešė sparnuose užburtas
svajones,
Nešė ilgesį, nešė ilgesį ir t.t. ir t.t.

Tada buvo vakaras paprastas, liūdnas,
Ir dabar yra vakaras paprastas, liūdnas,
Be Tavęs!
Ak, Prisimenu?!?

Nulingavę jau buvo dainos ilgesingi
akordai,
Ir ilsėjos išblyškęs dangus,
Kai išėjom kartu paklajoti
Ir pasekti žvaigždynų takus.

Su Tavim aš stebėjau, kaip beribėj
erdvėj
Krito žvaigždės, planetos, it rasa nuo
gėlių,
Kaip didingoj nakty iš visų pašalių
Staugė varlės, žiogai ir kiti vabalai.

Mes stovėjom prieš naktį, prieš
mistišką rūką
Ir mėnulio klaikias paslaptingas akis.
Tu stovėjai — aš stovėjau ir knarkė
visa stovykla.

Aš stovėjau ilgai dar ilgai
Ir po to kai tu čiaudėt ir žiovaut ėmei
Pagaliau man bestovint namo nuėjai.

Ir buvo man liūdna bestovint tada be
Tavęs,
Ir liūdna man stovint dabar be tavęs,
Bet bus gi kada kita stovykla,
Neveltui aš tiek išstovėjau!??

Sendraugio prisiminimai arba In Memoriam

Pelėsiais ir kerpėm apaugus aukštai
Dabartinė studentų veikla,
Kai galingi veikėjai apleido eiles,
Nebe ta, nebe ta sąjunga.

Kaip tie mainos laikai! Kai Urbanoj
kadais
Nuo mokslo nuvargę, ant galo
Uždainuodavom Lietuvą. Gerklė
nedžiūvo
Ir krūtinė garavo, nešalo.

Sąjunga, tu tiek metų praleidai garsiai,
Ir tiek mums davei milžinų.
Tu Vyganto Didžio galybę matei,
Kai prieš Santarą vedė pulkus.

Kas surašys, kas suskaitys
Tiek nemirtingų planų,
Kas atsimins, kas sugrąžins
Tiek iškilmingų kalbų.

GALVOK!

M. Pakalniškytė

1. Trys draugai ginčijasi, kuris iš jų išmintingiausias. Kad išspręstų ginčą, ketvirtasis sako jiems: "Aš užrišiu jums akis ir kiekvienam ant kaktos uždažysiu po juodą arba baltą dėmę. Tada atrišiu akis, ir kuris pamatys juodą dėmę ant draugo kaktos, turės pakelti ranką. Išmintingiausias bus tas iš jūsų, kuris pirmas pasakys, kokios spalvos dėmė yra ant jo paties kaktos." Tai pasakęs jis užrišo jiems akis ir kiekvienam ant kaktos uždažė po juodą dėmę. Kai atrišo akis, visi trys pakėlė rankas. Bet vienas tuojau pasisakė žinąs, kad jam ant kaktos yra juoda dėmė. Kaip jis galėjo tai sužinoti?

2. Berniukas turi tiek pat broliukų kiek ir sesučių, o jo sesutė turi dvigubai daugiau broliukų negu sesučių. Kiek berniukų ir kiek mergaičių yra šioje šeimoje?

3. Jeigu penkios katės gali sugauti penkias peles per penkias minutes, kiek kačių reikia, kad sugautų 100 pelių per 100 minučių?

4. Fabriko darbininkas yra 48 metų amžiaus. Kiek metų turi fabriko savininkas, jei darbininkas dabar yra dvigubai vyresnis negu buvo savininkas tuokart, kai darbininkas buvo tokio pat amžiaus, kokio dabar yra savininkas?

ATSAKYMAI Į SAUSIO MĖNESIO UŽDAVINIUS

1. ATSAKYMAS: 70 mylių.

PAAIŠKINIMAS: Jeigu stotys yra šimto mylių atstume ir abu traukiniai išvažiuoja iš stočių tuo pačiu greičiu — 50 mylių per valandą, tai jie susitinka po valandos. Tai reiškia — paukštis irgi lėkė vieną valandą. Jeigu jis lėkė vieną valandą 70 mylių per valandą greičiu, tai jis buvo nulėkęs 70 mylių.

2. ATSAKYMAS: 300 svarų.

3. ATSAKYMAS: "Klounas", kuris yra užsidėjęs numerį 6, turi atsistoti ant galvos. Jo numeris tada pasikeis į 9. Dabar galima sustatyti visus tris bet kaip. Kiekvienu atveju gautas skaičius dalysis iš 9.

4. ATSAKYMAS: Abu svarai sveria tiek pat.

"ATEITIS"

SENIAUSIAS IR VIENINTĖLIS PASAULYJE MĖNESNIS LIETUVIŲ KATALIKIŠKOJO JAUNIMO ŽURNALAS!

Užsisakykite "Ateitį" 1963 mt. Nauji prenumeratoriai moka tik $4.00 už 1963 m. prenumeratą, gauna "Ateitį" nuo pat šių metų pirmo numerio.

Rašykit tiesiog administracijai arba užsisakykite per "Ateities" atstovus ir platintojus:

"Ateitis" jau atstovaujama šiose vietose:

Kolumbijoje — Rev. dr. prof. P. Ragažinskas, Colegio San Jose, ap. aereo 11-80, Medelin, Colom.

Anglijoje — Rev. Kuzmickis, 21 Ann Place, Little Horton, Bradford, Engl.

V. Vokietijoje — Rev. Dr. J. Aviža, 8 Muenchen 2, Unterer Anger 17/I.

Kanadoje — Mr. A. Bumbulis, 200 Indian Grove, Toronto, Ont.

— Mr. J. Pleinys, 118 Fairleigh ave., S. Hamilton, Ont.

J.A.V-bėse "Ateitį" platina MAS kuopos ir SAS draugovės.

Atsiuntusiems pinigus MONEY ORDERIAIS ar ČEKIAIS adm-ja pakvituoja tik jiems to pageidaujant.

Administracijos pranešimai

AUKOJO ATEIČIAI PAREMTI

Clevelando Studentų Ateitininkų Draugovė	$105.00
Ateitininkų Medikų Draugija "Gaja"	$100.00
Kun. Em. Paukštis	$100.00
Mokytoja Akvilina Rudienė	50.00
Katal. Moterų Prisikėlimo par. skyrius Toronte	25.00
Prof. Balys Vitkus	15.00
Dr. D. Jasaitis	10.00
Prelatas F. Bartkus	8.00
Steponas Bučmys	8.00
Antanas Kiškis	6.00
Aušra Barzdukaitė	5.00
Bronė Pabedinskienė	5.00
A. ir K. Rimkai	5.00
Dr. J. Sungaila	5.00
Vitas L. Vasaitis	5.00
Mykolas Birieta	4.00
J. Kaknevičius	4.00
B. M.	4.00
Kun. J. Grabys	3.00
Jonas Pabedinskas	3.00
Liucina Kaufmanaitė	3.00
Kun. A. Steponaitis	3.00
V. Užupis	3.00
Dr. S. Čepas	3.00
Prof. Dr. P. Jucaitis	2.00
Kaz. Barzdukas	2.00
Kun. A. Gleveckas	2.00
Bronius Racevičius	2.00
Jurgis Sklerys	2.00
Stasys Rastonis	2.00
Danutė Kantautaitė	2.00
K. Grajauskienė	2.00
Izab. Matusevičiūtė	2.00
Ant. Bumbulis	2.00

Po $1.00 aukojo:

Kun. V. Pikturna, Jonas Pauliukonis, E. V. Žukaukas, Juozas Laskus, Tomas Aleksandravičius, B. Majauskas, A. E. Abromaitis, P. Sakalienė, O. Pabedinskienė, Ž. Daugvainienė.

sMajauskas.

Garbės prenumeratas atsiuntė:

Kun. V. Dabušis	$25.00
Prel. Ign. Albavičius	$10.00
Kun. Dr. Širvaitis	$10.00
Pr. Urbutis	10.00
Kun. J. Pakalniškis	10.00
Kun. Dr. Ign. Urbonas	10.00
Kun. J. Grabys	10.00
Prelatas F. Bartkus	10.00
E. Orentas	10.00
Kan. M. Vaitkus	10.00
Kun. V. Cukuras	10.00
Prof. B. Vitkus	10.00
Kun. T. Narbutas	10.00
Kun. A. Račkauskas	10.00
Kun. Pr. Kuras	10.00
Kun. K. Juršėnas	10.00
Kun. J. N. Panavas	10.00
Kun. Zen. Smilga	10.00
P. Vaičekauskas	10.00
Prof. V. Manelis	10.00
G. Bajorūnaitė	10.00
Kun. A. Sabas	10.00
Ona Petrikienė	10.00
Petras Spetyla	10.00
Vytautas Aleksandravičius	10.00
Adomas Viliušis	10.00
Dr. J. Leimonas	10.00
Kun. V. Karalevičius	10.00
Kun. Petras Dziegoraitis	10.00
A. Pargauskas	10.00
K. Mikšys	10.00

Apmokėjo prenumeratas nepasiturinčiai mokslevijai:

Steponas Bučmys — $12,00; Kun. J. Patašius — $9.00, Leonas Tomkus — $6.00. Po $3.00 prisiuntė šie asmenys: R. ir T. Alinskai, Kaz. Barzdukas, S. Brazdžionytė, L. Dambriūnas, Prof. Dr. Pr. Pucaitis, Kęst. Keblys, Kun. V. Memėnas (stud. J. Medušauskui), Kun. J. Pakalniškis, Z. Prūsas, J. Pažemėnas, Janina Račkauskienė, kun. A. Rubšys, A. Ragelis (užsakė Petrui Jenčiui, Vas. 16 gimn. mok.) Julijonas Šalkauskis, D. Treigytė, Pr. Urbutis, kun. Dr. Ignas Urbonas (užsakė MAS pirmininkui, Vasario 16 gimn. mokiniui), Antanas Vainius, Dr. Br. Valadka, Aldona Zailskaitė, Stepas Zobarskas.

Naujieji "Ateities" prenumeratoriai: Uosis Juodvalkis, R. Urbonaitė, R. Gedeika, J. Dvilaitis, J. ir Z. Kalvaičiai, Tadas Rūta, Audr. Giedraitytė, SAS draugovė Detroite, Jūratė Jasaitytė, Br. Petrauskas, kun. J. Steponaitis, St. Erlingis, J. Jaseliūnas, Lilija Kizlaitienė, Liuda Činčius, Virginija Totoraitytė, V. Lukaitė, Birutė Žygaitė, Rita Čepulytė, E. Motiejūnaitė, D. ir E. Racevičiūtės, Jonas Adomavičius, Jadv. Stirbytė, Zuzana Stravinskienė, Vėjūnė Svotelytė, Dr. Janina Snieška, Reg. Smailytė, Kęst. Zdanavičius (Anglija), St. Skopas (Anglija), Daiva Babronytė, Tomas Aleksandravičius, V. Beniušis, A. Choromanskis, J. Chrolavičius, D. Domeikaitė, L. Stanevičiūtė, J. Kaminskaitė, D. Vaitonytė, J. Juraitytė, O. Bugailiškytė, K. Gedrimaitė, Vida Urbonavičiūtė, Myk. Birета, J. Kaknevičius, A. E. Abromaitis, V. Užupis.

Nuoširdžiai dėkojame visiems Garbės prenumeratoriams ir visiems aukotojams, o taip pat sveikiname mūsų naujuosius pren. šeimos narius

Administracija

ALp(LKA)1786
1963, Nr.2

90.725.63